

ក្រសួង អប់រំ យុវជន និងកីឡា

MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា

VANDA UNIVERSITY

សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

**ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
របស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ**

BENEFIT OF CARABAO FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS

ជំនាញ គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ-ឆ្នាំ២០២៥

PHNOM PENH-2025

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា

VANDA UNIVERSITY

សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

**ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
របស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ**

BENEFIT OF CARABAO FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS

គ្រូបង្រៀន៖ សុខ ដារ៉ា

ជំនាញ គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ-ឆ្នាំ២០២៥

PHNOM PENH-2025

**គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យសារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជំនាន់ទី២២
ប្រធានបទ៖ ផលប្រយោជន៍នៃការវិនិយោគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន
ខាវ៉ាបាត**

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី១

បេក្ខបណ្ឌិត មាស សំណាង

ត្រូវណែនាំ

សុខ ដារ៉ា

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី៣

បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ែម សុខហៀក

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី២

បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ាក រុទ្ធី

ប្រធានគណៈកម្មការវាយតម្លៃ និងជានាយក អនុប្រធានគណៈកម្មការវាយតម្លៃ និងជានាយករង

មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ

បណ្ឌិត សេង សំអឿន

មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ

បេក្ខបណ្ឌិត ស្រេង ផល្លា

សាកលវិទ្យាល័យន៉ាន់ដា

បណ្ឌិត ហេង វ៉ាន់ដា

សាកលវិទ្យាល័យន៉ាន់ដា

បណ្ឌិត ហ៊ឺ គុជគន្ធលីនណា

លេខកថា

ក្រោយពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាញគណនេយ្យ នៅសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា អស់រយៈពេល ៤ឆ្នាំសិក្សារួចមក ក្រុមយើងខ្ញុំបានទទួលនូវចំណេះដឹងជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជាគណនេយ្យ ជាពិសេស ក្រុមយើងខ្ញុំបានយល់ច្បាស់ថាជំនាញគណនេយ្យ គឺជាជំនាញមួយមានសារៈសំខាន់មួយដែរ សម្រាប់ទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន ក្នុងនោះស្ថាប័នរដ្ឋក្តី ឯកជនក្តី ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្តី សុទ្ធតែត្រូវអនុវត្តកិច្ចការគណនេយ្យដូចគ្នា។ ដោយឡែកដើម្បីឱ្យការសិក្សារបស់និស្សិត កាន់តែមានគុណភាពខ្ពស់ សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា បានបញ្ចូលនូវមុខជំនាញសំខាន់ៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារគណនេយ្យ តាមកម្មវិធីសិក្សាក្នុងឆ្នាំសិក្សាទី១ រហូតដល់ឆ្នាំសិក្សាទី៤។

គ្រប់មុខវិជ្ជាទាំងអស់ សុទ្ធតែមានសារៈសំខាន់ក្នុងការត្រួតត្រាយន្ត្រីនិស្សិតឱ្យបានយល់ច្បាស់ពីការអនុវត្តការងារគណនេយ្យ ពីការចាប់ផ្តើមរៀបចំផែនការ ការអនុវត្ត ការបញ្ចប់ និងត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃ ព្រមទាំងផ្តល់ជាអនុសាសន៍នៅក្នុងការងារគណនេយ្យ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងនៅក្នុងស្ថាប័នខ្លួន ក្នុងន័យឆ្លើយតប ឱ្យបានល្អប្រសើរនឹងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញ។ ដោយក្រុមយើងខ្ញុំសង្កេតឃើញថា កិច្ចការងារមួយនេះមានសារៈសំខាន់ខ្លាំង ស្របពេលនៃការសរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្របានមកដល់ ទើបក្រុមយើងខ្ញុំសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសនូវប្រធានបទមួយ ស្តីពី “ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ” យកមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងក្នុងគោលបំណងឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវទាំងអស់ឱ្យយល់កាន់តែស៊ីជម្រៅពីការរៀបចំសារណា និងប្រសិទ្ធភាពនៃការធ្វើម៉ាយីតធីង។ ក្រុមយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាការរៀបចំសារណាមួយនេះឡើង នឹងបានចូលរួមចំណែកមួយក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗ ព្រមទាំងអ្នកស្រាវជ្រាវដទៃទៀតដែលមានគោលបំណងសិក្សាស្វែងយល់ពីកិច្ចការនេះ។

ជាទីបញ្ចប់ក្រុមយើងខ្ញុំ សូមមេត្តាខន្តី អភ័យទោស ពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ រៀបច្បង និងអ្នកអានទាំងអស់ នូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតមានដោយអចេតនា នៅក្នុងសារណានេះ ហើយក្រុមយើងខ្ញុំរីករាយនឹងទទួលយករាល់ការរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនា ដើម្បីឱ្យការរៀបចំលើកក្រោយទៀតមានភាពកាន់តែល្អប្រសើរ។

បេតាសម្ព័ន្ធក្រុម

មត ម៉ូលីការ
ID: B22/870

ធីត សុខឃឹម
ID: B22/757

ម៉ែ កេត្យ
ID: B22/756

ជ័រ ភីណា
ID: B22/621

ឃឹម សៀកម៉ែង
ID: B22/703

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្រុមយើងខ្ញុំជានិស្សិតនៃសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាន់ទី២២ ជំនាញគណនេយ្យ
សូមសម្តែងនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ និងថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះ

ក្រុមគ្រួសារដែលបានជួយឧបត្ថម្ភ គាំទ្រ ទាំងសម្ភារៈ ថវិកា និងស្មារតី ជំរុញលើកទឹកចិត្ត ដល់ក្រុមយើងខ្ញុំ ក្នុងការសិក្សារៀនសូត្រ ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ ក្នុងនោះក្រុមយើងខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការគោរព និងកត្តញ្ញាទាធម៌យ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ដល់អ្នកមានគុណ ដែលបានផ្តល់កំណើតដល់ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំគ្រប់រូប និងសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ដល់បណ្ឌិតសាស្ត្រាចារ្យ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ទាំងអស់ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលក្រុមយើងខ្ញុំនាពេលកន្លងមក។

ក្រុមយើងខ្ញុំ សូមសម្តែងនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជ្រាលជ្រៅ ដល់ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ហេង វ៉ាន់ដា** សាកលវិទ្យាធិការ នៃសាកលវិទ្យាល័យ វ៉ាន់ដា ដែលបានផ្តល់ទឹកនៃឯកឧត្តមបណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងផ្តល់បទពិសោធន៍យ៉ាងច្រើនដល់យើងខ្ញុំ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណចំពោះលោកគ្រូ **សុខ ងារ៉ា** ជាគ្រូ ណែនាំ ដោយបានជួយជ្រោមជ្រែងបង្ហាត់បង្ហាញសព្វបែបយ៉ាង ដើម្បីជួយដល់ក្រុមយើងខ្ញុំបញ្ចប់កិច្ចការសារណានេះជាស្ថាពរ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណដល់សាស្ត្រាចារ្យ លោកគ្រូអ្នកគ្រូនិងបុគ្គលិកនៃសាកលវិទ្យាល័យ វ៉ាន់ដា ទាំងអស់ ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការបង្ហាត់បង្ហាញ លើកទឹកចិត្ត អនុគ្រោះដល់ក្រុមយើងខ្ញុំ រហូតដល់ធ្វើឱ្យការសិក្សាបានបញ្ចប់ និងទទួលបានជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈភាព។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះដែរ ក្រុមយើងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធពរជ័យជូនដល់បុគ្គលទាំងអស់ខាងលើឱ្យជួបតែពុទ្ធពរឬនប្រការគឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អំណះអំណាច

ក្រុមយើងខ្ញុំ ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រ ជំនាញគណនេយ្យ នៃសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា ជំនាន់ទី២២៖ សូមធានាអះអាងថា ខ្លឹមសារសារណាក្រោមប្រធានបទស្តីអំពី “ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ” នេះគឺពិតជាស្នាដៃមួយរបស់ក្រុមខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ ដោយគ្មានការពាក់ព័ន្ធនឹងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកផ្សេងទៀត។ ទិន្នន័យ និងលទ្ធផលដែលទាក់ទងទៅនឹងការស្រាវជ្រាវ ដែលបានលើកឡើងនេះ ជាអត្ថបទស្រាវជ្រាវថ្មីសុទ្ធសាធ ដែលពុំធ្លាប់មានជនណាម្នាក់យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការស្រាវជ្រាវពីមុនឡើយ។

ថ្ងៃពុធ.៨កើត. ខែភទ្រិក ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ព.ស.២៥៦៩
ថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៥
ហត្ថលេខាអំណាចក្រុម

មត ម៉ូលីការ

សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើងសង្កេតឃើញថា គ្រប់បណ្តាស្ថាប័នក្រុមហ៊ុនជាច្រើន បានរីកចម្រើនគួរឲ្យកត់សម្គាល់ដែលកត្តាទាំងនោះគឺបានរួមផ្សំពីកត្តាជាច្រើន។ ហើយក្នុងនោះចំណុចដែល ជាការរើសប្រធានបទរបស់ក្រុមហ៊ុនយើងខ្ញុំលើកយកមកបកស្រាយនោះគឺ " ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ " ដែលជាចំណុចយ៉ាងសំខាន់ដែល ភាគច្រើនអ្នកប្រើប្រាស់ ឬ ម្ចាស់អាជីវកម្មទាំងអស់តែងតែចង់បាននូវរបាយការណ៍មួយដែលជាទីទុកចិត្ត និងចង់ធ្វើឲ្យក្រុមហ៊ុនរបស់ ខ្លួនទទួលបានជោគជ័យ។

យោងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមរយៈសៀវភៅ និងវេបសាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ កន្លងមកនេះ យើងទទួលបាននូវសម្មតិផលគួរជាទីពេញចិត្ត មានដូចជា ប្រវត្តិក្រុមហ៊ុន ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងក្រុមហ៊ុន វិធី សាស្ត្រនៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ទោះបីជាក្រុមនាងខ្ញុំមិនបានចុះទៅទី តាំងផ្ទាល់ក៏ដោយ យ៉ាងណាក៏ក្រុមនាងខ្ញុំបានកត់សម្គាល់បានថា ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ ក្រុមហ៊ុនពិតជាត្រឹមត្រូវដែលអនុលោមស្របតាមស្តង់ដារគណនេយ្យ គោលការណ៍គណនេយ្យ និងច្បាប់ បទដ្ឋាននានា ដែលផ្តល់ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការចង់បានពីបណ្តាម្ចាស់ភាគហ៊ុន និងអ្នកវិនិយោគ។

នៅក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវសារណាមួយនេះដែរ ក្រុមយើងខ្ញុំមានគោលបំណងសំខាន់ៗដែលចង់ បង្ហាញឲ្យអ្នកអានទាំងអស់បានយល់ច្បាស់អំពី វិធីសាស្ត្រ គោលការណ៍នានា នៅក្នុងក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម ក៏ ដូចជាបង្ហាញអំពីរបៀបរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ របាយការណ៍តុល្យការណ៍ របាយការណ៍លំហូរសាច់ ប្រាក់ វិធីសាស្ត្រនៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលកើតមានឡើងនៅក្នុងប្រតិបត្តិការណ៍អាជីវកម្ម។ ជា ពិសេសទៅទៀតបន្ទាប់ពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទខាងលើនេះរួចមកក្រុមនាងខ្ញុំបានទទួលនូវ ចំណេះដឹងជាច្រើនដែលពាក់ព័ន្ធនឹង ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវដូចជា៖ ប្រវត្តិ និមិត្តសញ្ញា ទស្សនៈវិស័យ ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម គោលដៅ រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងផងដែរ។ លើសពីនេះទៅទៀតក្រុមយើងខ្ញុំបានយល់ដឹងយ៉ាងស៊ី ជម្រៅពីការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ជាចុង ក្រោយក្រុមយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទនេះទាំងអស់គ្នានឹងទទួលបាននូវចំណេះដឹង បន្ថែមដូចក្រុមនឹងខ្ញុំបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ ដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់ត្រឹមត្រូវតាមតម្រូវការរបស់ខ្លួន។

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា	i
រចនាសម្ព័ន្ធក្រុម.....	ii
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	iii
អំណះអំណាង.....	iv
សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ	v
មាតិកា.....	vi

ជំពូកទី១ សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១
១.២ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
១.៤ ទំហំដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៤.១ ទំហំដែនកំណត់.....	២
១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ	៣
១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៤

ជំពូកទី២

ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម	៥
២.១.១ និយមន័យនៃក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម.....	៥
២.១.២ ទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនៃក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម.....	៥
២.២ លក្ខណៈទូទៅនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ	៧
២.២.១ និយមន័យនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ	៧
២.២.២ ប្រវត្តិនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ	៨
២.២.៣ ទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ	១០
ក.ការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុតាមវិធីសាស្ត្រផ្នែក (Horizontal).....	១០
ខ.ការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុតាមវិធីសាស្ត្របញ្ឈរ (Vertical).....	១០
គ.ការវិភាគរបាយការណ៍ អនុបាត (Ratio).....	១១
២.៣ ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ.....	១២
២.៣.១ និយមន័យនៃហិរញ្ញវត្ថុ.....	១២

២.៣.២ ប្រវត្តិនៃហិរញ្ញវត្ថុ.....	១២
២.៣.៣ ទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនៃហិរញ្ញវត្ថុ.....	១៣

ជំពូកទី៣

ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ	១៥
៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ.....	១៥
៣.១.២ ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម និងគោលដៅរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ.....	១៧
ក. ចក្ខុវិស័យ	១៧
ខ. បេសកកម្ម	១៧
គ. គោលដៅ	១៧
៣.១.៣ រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ក្រុម ខាវ៉ាបាវ	១៨
៣.២ វិធីសាស្ត្រវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ.....	២០
៣.២.១ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ	២០
ក. របាយការណ៍តុល្យការ.....	២០
ខ. របាយការណ៍លទ្ធផល.....	២២
គ. របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់	២៤
៣.២.២ វិធីសាស្ត្រនៃវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ	២៥
៣.៣ ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ.....	២៩

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង.....	៣០
៤.២ ការវិភាគលើចំណុចខ្សោយ	៣១

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	៣២
៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍	៣៣

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

ជំពូកទី១ សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

នាពេលបច្ចុប្បន្ន យើងក្រឡេកមកមើលប្រទេសកម្ពុជាជាប្រទេសមួយ ដែលធ្លាប់ឆ្លងកាត់នូវសង្គ្រាម ជាច្រើនដែលបណ្តាលឱ្យប្រទេសរងនូវការខូចខាតយ៉ាងខ្លាំងទៅលើគ្រប់វិស័យដូចជា៖ វិស័យសុខាភិបាល វិស័យអប់រំ វិស័យឧស្សាហកម្ម ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងជាពិសេសធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចជាតិធ្លាក់ដល់ចំណុចសូន្យ។ ប៉ុន្តែយើងសង្កេតឃើញថានៅប៉ុន្មានទសវត្សរ៍ក្រោយនេះ បន្ទាប់ពីបានរួចផុតពីសង្គ្រាមរ៉ាំរ៉ៃ ប្រទេស កម្ពុជាបានអភិវឌ្ឍខ្លួនយ៉ាងឆាប់រហ័សរហូតទទួលបានការទទួលស្គាល់ជាសកលដោយយើងក្រឡេកមកមើល ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មវិញ រាជរដ្ឋាភិបាលបានស្វែងរកវិធីយ៉ាងសកម្មស្នើគ្រប់វិស័យដើម្បីផ្តល់នូវភាពជឿ ទុកចិត្ត សុវត្ថិភាពស្ថេរភាព នឹងមានការបន្តរយៈពេលទៅលើពន្ធដារផ្នែកមួយដែលទាក់ទាញវិនិយោគិនជាច្រើន ទៀតឱ្យមកវិនិយោគនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ទន្ទឹមនឹងនេះ យើងបានឃើញថានៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មមានក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ៉ាដែលជាក្រុមហ៊ុន បរទេសមួយដែលមានភាពល្បីល្បាញដែលបានងាកមកចាប់អារម្មណ៍ដាក់ទុនវិនិយោគនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ដោយក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ៉ាបានផ្តល់នូវផលិតផល និងសេវាកម្មជាច្រើនដើម្បីបម្រើនូវសេចក្តីត្រូវការរបស់អតិថិជន ដែលធ្វើឱ្យសាធារណៈជនមានការទុកចិត្តជឿជាក់ទៅលើផលិតផលដែលដាក់លក់នៅលើទីផ្សារ។ អ្វីដែល សំខាន់នោះបានរួមចំណែកដ៏ធំក្នុងការអភិវឌ្ឍនឹងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនតាមរយៈការបង្កើត ការងារ ហើយនេះជាហេតុបណ្តាលឱ្យក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ៉ាមានការរីកចម្រើនកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់។ ហើយ ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ៉ាកំពុងតែដំណើរការយ៉ាងមមាញឹកនៅក្នុងសង្វាក់ផលិតកម្មដើម្បីបំពេញតម្រូវការក្នុងទីផ្សារ ដើម្បីឱ្យសាធារណៈជនទុកចិត្តទៅលើផលិតផល។ ប៉ុន្តែ មុននឹងក្រុមហ៊ុនផលិតកម្មនេះទទួលបាននូវភាព ជោគជ័យ គឺដោយសារតែមានកត្តាជាច្រើនដែលបណ្តាលឱ្យក្រុមហ៊ុនរីកចម្រើនមានដូចជា៖ ការគ្រប់គ្រង ហិរញ្ញវត្ថុ ការគ្រប់គ្រងចំណូលចំណាយ រចនាសម្ព័ន្ធ គោលនយោបាយច្បាស់លាស់ និងផលិតផលមាន គុណភាពធ្វើឱ្យអង្គការទាំងមូល ឬស្ថាប័នអាចដោះស្រាយបញ្ហាឬទប់ស្កាត់នៅហានិភ័យនានាដែលកើត ឡើងភ្លាមៗដោយមិនបានត្រៀមទុកមុន។

ដោយបានមើលឃើញពីសារៈសំខាន់ទាក់ទងទៅនឹងការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ទើបក្រុមរបស់នាងខ្ញុំសម្រេចចិត្តធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទស្តីពី «ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ៉ា» មកធ្វើការស្រាវជ្រាវនិងរៀបចំជារបាយការណ៍បញ្ចប់ការ សិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ។

១.២ ចំណោទបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនមួយកាន់តែមានភាពជោគជ័យ ព្រោះអ្នករកស៊ីមុននិងធ្វើការសម្រេចចិត្តវិនិយោគក្នុងក្រុមហ៊ុនណាមួយ ពួកគេត្រូវការព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុលម្អិត របស់ក្រុមហ៊ុននោះ ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តក្នុងការរកស៊ីជាមួយ។ ហេតុដូច្នេះហើយទើបក្រុមហ៊ុននីមួយៗត្រូវចេះរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ និងស្របទៅតាមស្តង់ដារគណនេយ្យពិភពលោក ដើម្បីបង្កើតសេចក្តីទុកចិត្ត របស់អ្នកដាក់ទុន ព្រមទាំងអ្នកគ្រប់គ្រងក្នុងធ្វើការសម្រេចចិត្ត។

ដើម្បីឱ្យយល់កាន់តែច្បាស់ពីផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុននីមួយៗ ក្រុមរបស់ខ្ញុំបានលើកយកប្រធានបទមួយស្តីអំពី ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ ដែលកំពុងតែចរចរពាសពេញពិភពលោក។ ដូច្នេះ នៅក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវរបស់ក្រុមយើងខ្ញុំ និងបកស្រាយទៅលើសំណួរដូចខាងក្រោម៖

- ១.តើមានវិធីសាស្ត្រអ្វីខ្លះមកវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ ?
- ២.តើការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមានផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះដល់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ ?

១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវគឺដើម្បីសិក្សា និងស្វែងយល់ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅអំពី ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ ។ ហើយគោលបំណងដែលត្រូវលើកយកមកសិក្សាមាន៖

- សិក្សាស្វែងយល់អំពីស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន
- សិក្សាអំពីប្រភេទនៃផលិតផលរបស់ក្រុមហ៊ុន
- ការសិក្សាអំពីធាតុ និងសមាសធាតុនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន
- សិក្សាពីការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ
- ការវិភាគទៅលើ ចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ
- បេសកកម្ម ទស្សនៈវិស័យ គោលបំណង នឹងគោលដៅ។

១.៤ ទំហំដែលកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

១.៤.១ ទំហំដែលកំណត់

ចំពោះការស្រាវជ្រាវតម្រូវឱ្យមាននូវការកំណត់ទំហំ និងដែនកំណត់ឱ្យបានក្បោះក្បាយដោយសាររាល់ព័ត៌មានមានដែនកំណត់ និងការស្រាវជ្រាវមានរយៈពេលតិចតួចដូច្នេះយើងខ្ញុំមិនបានបរិយាយឱ្យបានគ្រប់នៅរាល់សកម្មភាព និងការគ្រប់គ្រងរបស់រោងចក្រទាំងមូលបាននោះទេ ។ មួយវិញទៀតការស្រាវជ្រាវនេះបានផ្តោត ទៅលើអត្ថប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍របស់រោងចក្រខាវ៉ាបាវ ប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះហើយយើងមិនបានធ្វើការ ស្រាវជ្រាវពីព័ត៌មានឬក៏ផ្នែកផ្សេងៗដែលមាននៅក្នុងរោងចក្រទាំងមូលនោះឡើយ គឺផ្តោតទៅលើអ្វីដែលទាក់ទងសំខាន់ៗ ទៅនឹងប្រធានបទតែប៉ុណ្ណោះ ។ រោងចក្រខាវ៉ាបាវ ជារោងចក្រនៅក្រៅស្រុកដែលមានទីស្នាក់ការនៅប្រទេសថៃមានអាស័យដ្ឋានអគារលេខ 88/2,88/3 ផ្លូវPhimphawas-saenphuda ភូមិ2 ស្រុក Bang pakong ខេត្តChachoengsao។

១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

ដោយសារតែរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់រោងចក្រមិនបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនោះទេ ហេតុដូច្នេះយើងសូមកំណត់យកការវិភាគពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍របស់រោងចក្រខាវ៉ាបាវ នៅឆ្នាំ ២០២២ និង២០២៣ ។

១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ការស្រាវជ្រាវត្រូវបានប្រើវិធីសាស្ត្រគុណភាពស្វ័យប្រវត្តិ (Qualitative methods) ដោយផ្ដោតជា ចម្បងទៅលើការវិភាគទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ (Secondary Data) បានមកពីប្រភពគេហទំព័រដូចជា <https://search.app/mBCn9NLhpw17RDfE8> Annual Report ២០២៣, ប្រភពយកពីសៀវភៅ Financial Statement Analysis and Reporting, Financial Analysis, Financial Statement Demystified និង ការស្រាវជ្រាវពីប្រភព Internet ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ ដើម្បីយកមកវិភាគ និងសិក្សាស្រាវជ្រាវក្នុង គោលបំណងបញ្ជាក់ អំពីការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ ។

សម្រាប់សំណួរទី១: ត្រូវបានប្រមូលតាមរយៈគុណវិស័យដែលបានមកពីប្រភពគេហទំព័រមួយចំនួនដូច ជា <https://search.app/mBCn9NLhpw17RDfE8> Annual Report ២០២៣, ប្រភពយកពីសៀវភៅ Financial Statement Analysis and Reporting, Financial Analysis, Financial Statement Demystified និងការស្រាវជ្រាវពីប្រភព Internet។ គេហទំព័រទាំងអស់នេះក្នុងគោលបំណងបញ្ជាក់ពីដំណើរការនៃ ការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ ។

សម្រាប់សំណួរទី២: ត្រូវបានប្រមូលតាមរយៈគុណវិស័យដែលបានមកពីប្រភពសៀវភៅ Financial Statement Analysis and Reporting, Financial Analysis, Financial Statement Demystified និង ការស្រាវជ្រាវពីប្រភពអ៊ីនធឺណិត។ ទិន្នន័យដែលបានប្រមូលពីក្នុងវេបសាយទាំងនេះ ដើម្បីក្នុងគោលបំណង ដើម្បីដឹងពី តើដំណើរការនៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ បានផ្តល់ផលប្រយោជន៍ អ្វីខ្លះដល់ក្រុមហ៊ុន ?

១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

តាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវនូវប្រធានបទមួយនេះបានផ្តល់នូវសារៈសំខាន់ដល់ក្រុមហ៊ុននិងក្រុមសិក្សា ស្រាវជ្រាវសំខាន់ដូចជា :

១.៦.១ ចំពោះក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវផ្ទាល់

- ផ្តល់នូវចំណេះដឹងបន្ថែមពីទ្រឹស្តីមួយចំនួន ថែមទាំងសមាសធាតុនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- ផ្តល់នូវចំណេះដឹងបន្ថែមទាក់ទងទៅនឹងសារៈប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- ផ្តល់នូវចំណេះដឹងក្នុងការវិភាគផ្ទាល់លើរបាយការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ
- ផ្តល់នូវចំណេះដឹងឱ្យកាន់តែធំទូលំទូលាយ។

១.៦.២ ចំពោះក្រុមហ៊ុន

- ស្វែងយល់ពីកស្មតាងនៃភាពជោគជ័យរបស់ក្រុមហ៊ុន
- ស្វែងយល់អំពីយុទ្ធសាស្ត្រ និងគន្លឹះនៃការវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន។

១.៦.៣. ចំណេះដឹង

- ទទួលបានបទពិសោធន៍ថ្មីៗ នឹងអាចចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍សង្គមតាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវ
- ផ្តល់ជាឯកសារដល់និស្សិតជំនាន់ក្រោយទុកជាការសិក្សាបន្ថែម។

១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះផងដែរយើងចែកចេញជា៥ជំពូកដូចខាងក្រោម៖

- ❖ ជំពូកទី១៖ សេចក្តីផ្តើម បង្ហាញពីលំនាំនៃបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ទំហំដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ។
- ❖ ជំពូកទី២៖ ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម បង្ហាញអំពីនិយមន័យ ទ្រឹស្តីសំខាន់ៗនៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។
- ❖ ជំពូកទី៣៖ ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ បង្ហាញអំពីព័ត៌មានរបស់ក្រុមហ៊ុន ដូចជាប្រវត្តិ ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម គោលដៅ រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង តួនាទី និងភារកិច្ច និងវិធីសាស្ត្រវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ។
- ❖ ជំពូកទី៤៖ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ បង្ហាញឱ្យឃើញពីចំណុចខ្លាំងនឹងចំណុចខ្សោយរបស់ក្រុមហ៊ុនតាមរយៈការស្រាវជ្រាវ។
- ❖ ជំពូកទី៥៖ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍៖ បង្ហាញពីការសន្និដ្ឋានជាមួយ និងការផ្តល់នូវអនុសាសន៍មួយចំនួនសម្រាប់ឱ្យក្រុមហ៊ុនពិចារណា និងកែលម្អនូវចំណុចខ្លះខាត។

ជំពូកទី ២

ផលប្រយោជន៍នៃការវិនិយោគរបស់ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម

២.១. លក្ខណៈទូទៅនៃក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម

២.១.១ និយមន័យក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម

- ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម គឺជាក្រុមហ៊ុនណាមួយប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើម ឬសមាសធាតុដើមបង្កើតបានផលិតផលសម្រេចគ្រប់គ្រងទិន្នន័យជាច្រើនដែលទាក់ទងនឹងតម្លៃផលិតកម្ម ការដឹកជញ្ជូន និងប្រតិបត្តិការរួម^១។
- ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម គឺជាក្រុមហ៊ុនត្រូវបានកំណត់តាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសថាជាសកម្មភាពកែច្នៃវត្ថុធាតុដើមតាមរយៈដំណើរការរូបវន្ត និងគីមី ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរទម្រង់ រូបរាង ឬលក្ខណៈ ដើម្បីផលិតទំនិញនិងធាតុរបស់វា^២។
- ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម គឺជាអាជីវកម្មដែលយកវត្ថុធាតុដើម ឬសមាសធាតុ ហើយបំប្លែងវាទៅជាទំនិញសម្រេចតាមរយៈដំណើរការដូចជាការប្រឌិត ការផ្គុំ ឬដំណើរការគីមី ជាសំខាន់បង្កើតផលិតផលដែលអាចលក់ទៅឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ ឬលក់ឱ្យអាជីវកម្មផ្សេងទៀត។ ពួកគេចូលរួមយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផលិតទំនិញជាក់ស្តែង ជាជាងសេវាកម្ម^៣។
- ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម គឺជាអាជីវកម្មដែលទិញវត្ថុធាតុដើម បំប្លែងវាទៅជាផលិតផលថ្មី និងលក់ផលិតផលទាំងនេះនៅលើទីផ្សារដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណេញ^៤។
- ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម គឺជាអង្គការដែលគ្រប់គ្រងការផលិតវត្ថុធាតុដើមទៅជាផលិតផលសម្រេចគ្រប់គ្រងទិន្នន័យជាច្រើនដែលទាក់ទងនឹងតម្លៃផលិតកម្ម ការដឹកជញ្ជូន និងប្រតិបត្តិការរួម^៥។

២.១.២ ទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនៃក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម

ការផលិតកម្ម គឺជាសិក្សាទៅលើការបង្កើត ឬផលិតទំនិញ ដោយមានការជំនួយពីឧបករណ៍ កម្លាំងពលកម្ម ម៉ាស៊ីន និងដំណើរការគីមី ឬដីសាស្ត្រ ឬការបង្កើត។ វាជាខ្លឹមសារនៃវិស័យបន្ទាប់បន្សំនៃសេដ្ឋកិច្ច។ ពាក្យនេះអាចសំដៅទៅលើសកម្មភាពរបស់មនុស្សជាច្រើន ចាប់ពីសិប្បកម្ម រហូតដល់បច្ចេកវិទ្យាខ្ពស់ប៉ុន្តែវាត្រូវបានអនុវត្តជាទូទៅបំផុតចំពោះការចនាឧស្សាហកម្ម ដែលវត្ថុធាតុដើមពីវិស័យចម្បងត្រូវបានបំប្លែងទៅជាទំនិញសម្រេចក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ។ ទំនិញបែបនេះអាចត្រូវបានលក់ទៅឱ្យអ្នកផលិតផ្សេងទៀតសម្រាប់ការផលិតផលស្មុគស្មាញផ្សេងទៀត (ដូចជាយន្តហោះ គ្រឿងប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះ គ្រឿងសង្ហារឹមឧបករណ៍កីឡា ឬថយន្ត) ឬចែកចាយតាមរយៈឧស្សាហកម្មលំដាប់ថ្នាក់ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ (ជាធម្មតាតាមរយៈអ្នកលក់ដុំ ដែលលក់ទៅឱ្យអ្នកលក់រាយ ដែលបន្ទាប់មកលក់វាឱ្យអតិថិជនម្នាក់ៗ)។

¹ ORACLE NetSuite (June 16,2022). *What Is Manufacturing? Types, Examples, & Risks*. Retrieved from <https://www.netsuite.com/portal/resource/articles/inventory-management/manufacturing.shtml>
² Nabila (Oct 6,2021). *Manufacturing*. Retrieved from <https://www.clockster.com/en/what-is-a-manufacturing-business-definition-characteristics>
³ Wikipedia. (2025, January 04). *Manufacturing*. Retrieved from <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Manufacturing>
⁴ Slide Player. (2025). *Live Crypto Prices & Market Cap Charts*. Retrieved from <https://slideplayer.com/amp/6968452/>
⁵ ScienceDirect. (2021). *Production Company*. Retrieved from <https://search.app/wiTsRsXzQ4SDeRgB6>

យោងទៅតាមទស្សនៈ "ប្រពៃណី" នៃយុទ្ធសាស្ត្រផលិតកម្ម មានវិមាត្រសំខាន់ៗចំនួនប្រាំ ដែលដំណើរការផលិតកម្មអាចត្រូវបានវាយតម្លៃ៖ ថ្លៃដើម គុណភាព ភាពជឿជាក់ ភាពបត់បែន និងការច្នៃប្រឌិត។ ទាក់ទងនឹងដំណើរការផលិតកម្ម Wickham Skinner ដែលត្រូវបានគេហៅថា "បិតានៃយុទ្ធសាស្ត្រផលិតកម្ម" បានទទួលយកគំនិតនៃ "ការផ្ដោតអារម្មណ៍" ដោយមានអត្ថន័យថាអាជីវកម្មមិនអាចដំណើរការនៅកម្រិតខ្ពស់បំផុតតាមគ្រប់វិមាត្រទាំងប្រាំ ហើយដូច្នោះត្រូវតែជ្រើសរើសអាទិភាពប្រកួតប្រជែងមួយ ឬពីរ។ ទស្សនៈនេះបាននាំឱ្យមានទ្រឹស្តីនៃ "ការបិទពាណិជ្ជកម្ម" នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រផលិតកម្ម។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ Elizabeth Haas បានសរសេរនៅឆ្នាំ១៩៨៧ អំពីការផ្តល់តម្លៃក្នុងការផលិតសម្រាប់អតិថិជនទាក់ទងនឹង "តម្លៃទាប ការឆ្លើយតបនឹងសេវាកម្មកាន់តែច្រើន ឬគុណភាពខ្ពស់ជាង"។ ទ្រឹស្តីនៃ "ការបិទពាណិជ្ជកម្ម" ត្រូវបានពិភាក្សា និងចោទសួរជាបន្តបន្ទាប់ ប៉ុន្តែ Skinner បានសរសេរនៅឆ្នាំ១៩៩២ ថានៅពេលនោះ "ភាពរីករាយចំពោះគោលគំនិតនៃ "យុទ្ធសាស្ត្រផលិត" មានខ្ពស់ជាងដោយកត់សម្គាល់ថានៅក្នុងឯកសារសិក្សាវគ្គប្រតិបត្តិ និងករណីសិក្សា កម្រិតនៃការចាប់អារម្មណ៍ត្រូវបាន "ផ្ទុះឡើង"។

អ្នកនិពន្ធផលិតកម្ម Terry Hill បានអត្ថាធិប្បាយថា ការផលិតជាញឹកញាប់ត្រូវបានគេមើលឃើញថាជាសកម្មភាពអាជីវកម្ម "យុទ្ធសាស្ត្រ" តិចជាងមុខងារដូចជាទីផ្សារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ហើយអ្នកគ្រប់គ្រងផ្នែកផលិតកម្មបាន "មកយឺត" ចំពោះការពិភាក្សាបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រអាជីវកម្ម ដែលជាលទ្ធផល ពួកគេធ្វើការរួមចំណែកដែលមានប្រតិកម្ម^៦។

របៀបដែលផលិតផលត្រូវបានផលិតបានផ្លាស់ប្តូរតាមពេលវេលា។ មនុស្សបានផលិតទំនិញជាប្រវត្តិសាស្ត្រដោយប្រើវត្ថុធាតុដើម។ ហើយក្នុងករណីខ្លះពួកគេនៅតែធ្វើ ការផលិតដោយដៃពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍មូលដ្ឋានតាមរយៈដំណើរការប្រពៃណីកាន់តែច្រើន។ ទម្រង់នៃការផលិតនេះច្រើនតែត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងសិល្បៈតុបតែង ការផលិតវាយនភ័ណ្ឌ ការងារស្បែក ជាងឈើ និងការងារដែកមួយចំនួន។ ទំនិញធ្វើដោយដៃគឺពឹងផ្អែកលើកម្លាំងពលកម្ម ហើយត្រូវការពេលវេលាច្រើន។ ក្នុងករណីខ្លះពួកគេអាចបញ្ជាតម្លៃខ្ពស់ អាស្រ័យលើអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងប្រភេទទំនិញ។ ជាឧទាហរណ៍ របស់របរធ្វើដោយដៃមួយប្រភេទអាចលក់បានក្នុងតំលៃខ្ពស់ជាងបើធៀបនឹងផលិតផលដែលផលិតយ៉ាងច្រើន។ មានករណីជាច្រើនដែលមនុស្សដែលផលិតទំនិញដោយប្រើបច្ចេកទេសទាំងនេះអាចត្រូវបានគេកេងប្រវ័ញ្ច ជាពិសេសកន្លែងដែលច្បាប់ការងារមានភាពធ្ងន់រលុង ហើយតម្រូវការការងារមានកម្រិតខ្ពស់។ ម្យ៉ាងវិញទៀត អាជីវកម្មធំៗ ប្រើយន្តការដើម្បីផលិតទំនិញធំៗ លើទំហំធំជាង។ ដំណើរការនេះពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនដែលមានន័យថា ការរៀបចំសម្ភារៈដោយដៃគឺមិនចាំបាច់នោះទេ។ ត្រូវការធនធានមនុស្សតិចតួចណាស់ក្នុងដំណើរការផលិត ទោះបីជាបុគ្គលដែលមានជំនាញខ្ពស់អាចត្រូវបានតម្រូវឱ្យធ្វើប្រតិបត្តិការ និងធានាថាម៉ាស៊ីនដំណើរការបានត្រឹមត្រូវក៏ដោយ។

ការផលិតនៃសារធាតុបន្ថែម (Additive Manufacturing) ជាប្រភេទនៃការផលិតត្រូវបានគេសំដៅជាទូទៅថាជាការបោះពុម្ព 3D ។ វាពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ស្រទាប់ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងពីគ្នាទៅវិញទៅ

⁶ Wikipedia. (August 27,2024). *Manufacturing*. Retrieved from <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Manufacturing>

មកដើម្បីបង្កើតរាង និងលំនាំនៅក្នុងដំណើរការបីវិមាត្រ ដោយប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ពិសេសដូចជាម៉ាស៊ីន បោះពុម្ព 3D ជាដើម។

ការផលិតកម្រិតខ្ពស់ (Advanced Manufacturing) វិធីសាស្ត្រនេះពាក់ព័ន្ធនឹងទម្រង់ថ្មីនៃបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីកែលម្អដំណើរការផលិត។ ក្រុមហ៊ុនអាចបន្ថែមតម្លៃកាន់តែច្រើនដល់វត្ថុធាតុដើមដែលពួកគេប្រើប្រាស់ ដើម្បីបម្រើទីផ្សារគោលដៅរបស់ពួកគេកាន់តែប្រសើរឡើង។ បច្ចេកវិទ្យាថ្មីជាងនេះក៏ជួយនាំយកផលិតផលថ្មី ទៅកាន់ទីផ្សារកាន់តែលឿន ខណៈពេលដែលបង្កើនទិន្នផល។

ផលិតកម្មកិច្ចសន្យា (Contract Manufacturing) នេះជារឿងធម្មតានៅក្នុងឧស្សាហកម្មផលិតកម្ម។ ក្រុមហ៊ុននឹងចូលទៅក្នុងភាពជាដៃគូ និងទំនាក់ទំនងអាជីវកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀត ដើម្បីផ្តល់ប្រភព ដំណើរការផលិតជាក់លាក់។ ជាឧទាហរណ៍ ក្រុមហ៊ុនថយទ្រព្យអាចជួលភាគីទីបីដើម្បីធ្វើគ្រឿងបន្លាស់ ដែលខ្លួននឹងប្រើក្នុងខ្សែដំឡើងរបស់ខ្លួនដើម្បីធ្វើរថយន្ត។

ចំណែកឯ ផលិតកម្មរៀបរយនិងផលិតកម្មទោះបីជាពេលខ្លះគេហៅថារឿងដូចគ្នាក៏ដោយ ក៏មានភាព ខុសប្លែកគ្នាបន្តិចបន្តួចរវាងដំណើរការផលិត និងដំណើរការផលិត។ នៅក្នុងការផលិត ក្រុមហ៊ុនមួយត្រូវតែ ទាមទារវត្ថុធាតុដើមពីភាគីទីបី ឬអ្នកលក់ខាងក្រៅជាញឹកញាប់ ដើម្បីកែច្នៃទៅជាទំនិញសម្រេច។ សម្រាប់ ការផលិត ក្រុមហ៊ុនតែងតែមានកម្មសិទ្ធិលើវត្ថុធាតុដើមទាំងនោះ។ និយមន័យនៃដំណើរការនីមួយៗមាន ដំណើរការផ្សេងៗគ្នា។ ផលិតកម្មគឺទូលំទូលាយជាង ហើយគ្របដណ្តប់លើការផលិត ព្រោះការផលិតគឺគ្រាន់ តែយកធាតុចូល និងផ្តល់ទិន្នផល។ ការផលិត ដែលជាប្រភេទផលិតកម្មជាក់លាក់ជាងនេះ គឺកំពុងយកវត្ថុ ធាតុដើម ហើយបំប្លែងវាទៅជាផលិតផលដែលសម្រេចបានដោយរូបិយ។ ដំណើរការផលិតបញ្ចប់ដោយភាពល្អ ជាក់ស្តែង។ ម៉្យាងទៀត ការផលិតអាចបញ្ចប់ដោយផលល្អរូបិយ ឬអរូបិយ។ ពិចារណាអំពីឧទាហរណ៍ល្ខោនដែល មានឈ្មោះត្រឹមត្រូវ។ ការសម្តែង ឬការផលិតល្ខោនបញ្ចប់ដោយការកម្សាន្តជាសាធារណៈ ដែលត្រូវប្រើប្រាស់ ដោយសាធារណជនទូទៅ។ ដោយសារដំណើរការផលិតពីងផ្អែកខ្លាំងលើវត្ថុធាតុដើម ដំណើរការផលិត ជារឿយៗពីងផ្អែកលើគ្រឿងចក្រឬឧបករណ៍ជុនឆ្នុន។ វាក៏ពីងផ្អែកលើពេលវេលារៀបចំ និងកម្លាំងពលកម្ម ដើម្បីបង្កើតដំណើរការ។ កំឡុងពេលផលិត គ្រឿងម៉ាស៊ីនប្រហែលជាមិនត្រូវបានទាមទារទេ អាស្រ័យលើ ទិន្នផល⁷។

២.២ វិធីសាស្ត្រនៃការវិនិយោគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

២.២.១ និយមន័យនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានគេកំណត់ន័យផ្សេងៗគ្នាយើងនឹងលើកយកនិយមន័យមួយចំនួនមក បង្ហាញដូចខាងក្រោម៖

- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជារបាយការណ៍មួយប្រភេទដែលរៀបចំឡើងផ្អែកទៅតាមវិធីសាស្ត្រគណនេយ្យ ដើម្បីបង្ហាញពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ ក្រុមហ៊ុនមួយ នៅពេលកំណត់ជាក់លាក់មួយ។
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជារបាយការណ៍ដែលរៀបចំឡើងដោយ ផ្អែកលើវិធីសាស្ត្រគណនេយ្យ មាន ន័យថា ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពីងផ្អែកទាំងស្រុងទៅលើការកត់ត្រាទិន្នន័យរបស់គណនេយ្យ នៅក្នុងបណ្តាសៀវភៅផ្សេងៗ។

- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយ ដូចជា ចំណូល ចំណាយ ទ្រព្យសកម្ម ទ្រព្យអសកម្ម និងលំហូរសាច់ប្រាក់ចូលឬចេញ។ ដូច្នោះ យើងអាចដឹងពីចំណុចខ្លាំង ចំណុចខ្សោយ និងសក្តានុពលរបស់ក្រុមហ៊ុនតាមរយៈរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុរបស់វា។
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ រៀបចំឡើងនៅពេលវេលាមួយកំណត់ជាក់លាក់៖ ជាទូទៅរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានគេរៀបចំឡើងនៅ ចំណុចពេលវេលាមួយកំណត់ជាក់លាក់ ដូចជានៅថ្ងៃទី ៣១ ខែមីនា ឬថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឬថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ជាដើម។
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជារបាយការណ៍ដែលបង្ហាញពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងស្ថានភាពនៃការអនុវត្តន៍ ហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គការមួយ។

២.២.២ ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុ

មនុស្សភាគច្រើនដឹងតាមបទពិសោធន៍ផ្ទាល់របស់ពួកគេថា ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានចាត់ទុកថាជាមុខវិជ្ជា ពិបាក និងច្របូកច្របល់ ជាពិសេសសម្រាប់អ្នកដែលមិនធ្វើការជាមួយវារៀងរាល់ថ្ងៃ។ មានមនុស្សតិច ណាស់ដែលដឹងថាតារាងតុល្យការដំបូងត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងកំឡុងពេលយុគសម័យកណ្តាល ជាមួយនឹង របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូលនឹងមកនៅប៉ុន្មានឆ្នាំក្រោយមក (របាយការណ៍សាច់ប្រាក់ត្រូវបានទាមទារ នៅចុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៨០ ប៉ុណ្ណោះ)។

ដូចដែលអ្នកអាចដឹង ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មដំបូងបំផុតបានកើតឡើងតាមរយៈការដោះដូរ និង ពាណិជ្ជកម្ម (ឧ. ខ្ញុំផ្តល់ឱ្យអ្នកនូវមានបីក្បាលសម្រាប់ព័ត៌មាន)។ ទម្រង់នៃប្រតិបត្តិការនេះមានប្រភពដើម និងទូទាត់នៅនឹងកន្លែង ដូច្នោះការតាមដានប្រតិបត្តិការមិនចាំបាច់ទេ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រតិបត្តិការ ជាច្រើនដែលកើតឡើងនៅក្នុងអាជីវកម្មសព្វថ្ងៃនេះធ្វើឡើងដោយឥណទាន (ជាធម្មតា ៣០ថ្ងៃនៅលើ គណនី) ដោយណែនាំពីតម្រូវការដើម្បីតាមដានអ្វីដែលអ្នកមាន និងអ្វីដែលអ្នកជំពាក់។

ការតាមដានទំនិញដែលគេស្គាល់ដំបូងបំផុតបានធ្វើឡើងនៅ Mesopotamia នៅក្នុងទីក្រុងនានា តាមជ្រលងទន្លេ Tigris Euphrates ប្រហែល ១០,០០០ឆ្នាំមុន ដែលជាកន្លែងដែលការជួញដូរសកម្មបាន កើតឡើងរវាងទីក្រុង និងទីក្រុងឡើងលើ និងចុះតាមដងទន្លេ។ បញ្ហាដូចគ្នាជាច្រើនដែលអាជីវកម្មជួបប្រទះ សព្វថ្ងៃនេះមានសម្រាប់ពាណិជ្ជករនៅពេលនេះ។ ពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងការដឹកជញ្ជូនទំនិញឡើងចុះតាម ដងទន្លេ ដែលតម្រូវឱ្យឈ្នួញជឿជាក់លើអ្នកបើកទូកជាមួយនឹងទំនិញរបស់ពួកគេ។ ដូចដែលអ្នកអាចស្រមៃ បាន ការខ្វែងគំនិតគ្នារឿងធម្មតាអំពីអ្វីដែលត្រូវបានដឹកជញ្ជូន និងអ្វីដែលទទួលបាននៅម្ខាងទៀត។ ដូច្នោះឈ្នួញបានសម្រេចថាពួកគេត្រូវការវិធីមួយដើម្បីតាមដានទំនិញដែលបានដឹកជញ្ជូន។ ទោះជាយ៉ាង ណាក៏ដោយ ទាំងអស់នេះបានកើតឡើងមុនពេលសរសេរ ហើយលេខក៏ត្រូវបានបង្កើត (ហើយអ្នកគិតថា គណនេយ្យមានការក័ន្តច្រឡំនៅថ្ងៃនេះ)។

⁸ WordPress. Khem Sarith. (2016, October 5). *និយមន័យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ*. Retrieved from <https://search.app/ADB4VY3DgSpwCWin9>

⁹ Facebook page. គណនីSឃ្យ. (2019, September 2). *របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ*. Retrieved from <https://www.facebook.com/share/19i86XKTNZ/?mibextid=wwXIf>

ជំនួសឱ្យការសរសេរ និងគណិតវិទ្យា ពាណិជ្ជករបានធ្វើចុះខ្លួនដីដីក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗគ្នា ដោយមានសញ្ញាសម្គាល់ផ្សេងៗគ្នា ដើម្បីសម្គាល់ផលិតផលរបស់ពួកគេ។ មុនពេលធ្វើទំនិញ និងមិត្តសញ្ញាសម្រាប់វត្ថុនីមួយៗនឹងត្រូវដាក់ក្នុងដុំដីដី ដែលបន្ទាប់មកត្រូវហាលថ្ងៃឱ្យស្ងួត ហើយប្រគល់ឱ្យអ្នកបើកទូក។ បន្ទាប់មក អ្នកបើកទូកនឹងបញ្ជូនបាល់ដីដីទៅឱ្យអ្នកទិញនៅចុងម្ខាងទៀតនៃប្រតិបត្តិការ ដែលនឹងផ្តល់សញ្ញាសម្គាល់ជាមួយរបស់របរនៅក្នុងការដឹកជញ្ជូន ហើយផ្ទៀងផ្ទាត់ថាអ្វីគ្រប់យ៉ាងត្រូវបានរាប់បញ្ចូល។ ជាសំណាងល្អ សម្រាប់ពួកយើង ការសរសេរ និងលេខត្រូវបានបង្កើត ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនប្រាកដថា ការច្នៃប្រឌិតរបស់ពួកគេបានធ្វើឱ្យគណនេយ្យមានភាពងាយស្រួលសម្រាប់យើងក្នុងការយល់នោះទេ។

ទម្រង់ផ្សេងៗនៃការកត់ត្រា ឬតាមដានគណនីត្រូវបានតាមដានពេញមួយប្រវត្តិសាស្ត្រ ដោយសៀវភៅគណនីផ្លូវការដែលគេស្គាល់ដំបូងបំផុតដែលមានអាយុកាលតាំងពីឆ្នាំ១២១១។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជុំវិញពេលដែលអ្នករុករកកំពុងធ្វើដំណើរទៅកាន់ទ្វីបអាមេរិក ទម្រង់គណនេយ្យមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង។ ទោះបីជាបុរសម្នាក់ឈ្មោះ Benedikt Kotruljevic ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាអ្នកបង្កើតដើមនៃ (ឬដំបូងបំផុតដើម្បីចងក្រងឯកសារសំខាន់នៃ) គណនេយ្យទ្វេដង វាក៏ជា Luca Pacioli ដែលការបង្ហាញនេះត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញយ៉ាងទូលំទូលាយ ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអ្នកដឹកនាំនៃបច្ចេកទេសនេះហើយត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជា "បិតានៃគណនេយ្យ" ។ ក្នុងអំឡុងពេលនេះ មានការទទួលយកសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មកាន់តែច្រើនឡើង ដែលនាំឱ្យមានតម្រូវការកាន់តែច្រើនក្នុងការតាមដានដំណើរការពាណិជ្ជកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ឯកសារគណនីបែបនេះគឺចាំបាច់សម្រាប់សុវត្ថិភាពផ្លូវច្បាប់ ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក និងចងចាំប្រតិបត្តិការដែលបានកើតឡើង។ ជាឧទាហរណ៍ សូមយកការរុករករបស់ Christopher Columbus ឬនារីកផ្សងព្រេងផ្សេងទៀត ដែលចេញដំណើរដើម្បីទាញយកទ្រព្យសម្បត្តិនៃពិភពលោកថ្មី។ វិនិយោគិននៅក្នុងការរុករកទាំងនេះចង់បានវិធីដើម្បីតាមដានការវិនិយោគរបស់ពួកគេ។ វាក៏តាមរយៈសកម្មភាពប្រភេទនេះ ដែលគណនីមិនត្រូវបានទូទាត់ភ្លាមៗនោះទេ ដែលតារាងតុល្យការត្រូវបានយកមក។ គោលបំណងគឺ (ហើយនៅតែជា) ដើម្បីផ្តល់នូវរូបថតខ្លីៗអំពីអ្វីដែលអាជីវកម្មមាន និងអ្វីដែលខ្លួនដំពាក់នាពេលភ្លាមៗ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ តារាងតុល្យការមិនផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតដែលពន្យល់ច្បាស់អំពីរបៀបដែលប្រាក់ចំណេញត្រូវបានបង្កើតនោះទេ។ ដូច្នេះ អ្នកវិនិយោគចង់ដឹងថាតើការបណ្តាក់ទុនអាជីវកម្មរបស់ពួកគេបង្កើតបានចំណូលប៉ុន្មានធៀបនឹងការចំណាយរបស់ពួកគេ។ បំណងប្រាថ្នាដើម្បីយល់កាន់តែច្បាស់អំពីប្រាក់ចំណេញនាំឱ្យការបង្កើតរបាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល។ គណនេយ្យសម័យទំនើបនៅតែអនុវត្តតាមគោលការណ៍នៃប្រព័ន្ធទាំងនេះប្រហែល ៥០០ឆ្នាំក្រោយ¹⁰។

២.២.៣ ទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

ជាទូទៅការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាដំណើរការនៃការត្រួតពិនិត្យ និងការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយ ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណូល

¹⁰ MATAMARK Learning (May 26, 2015). *Where do the financial statements come from?* Retrieved from <https://search.app/2YUqvrGUUA2cFcL8A>

នាពេលអនាគត។ លើសពីនេះទៅទៀត ប្រភពសំខាន់នៃព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់អាជីវកម្មមួយ គឺមាន របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុចំនួនប្រាំ ដែលរួមមានរបាយការណ៍លទ្ធផល របាយការណ៍តុល្យការ របាយការណ៍លំ ហូរសាច់ប្រាក់ របាយការណ៍បម្រែបម្រួលមូលធន និងរបាយការណ៍លម្អិតពីហិរញ្ញវត្ថុ។ ការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅទៅលើការវាយតម្លៃលទ្ធភាពជោគជ័យ ស្ថេរភាពនិង ប្រាក់ចំណេញនៃអាជីវកម្ម អាជីវកម្មរង ឬគម្រោង។ វាត្រូវបានអនុវត្តដោយអ្នកជំនាញដែលរៀបចំរបាយការណ៍ដោយប្រើសមាមាត្រដែលប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដែល យកចេញពីរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងរបាយការណ៍ផ្សេងៗទៀត។ ការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់អាជីវកម្ម មាន សារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងគិតគូរពីប្រភពទិន្នន័យផ្សេងទៀត បន្ថែមលើរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់អាជីវកម្ម។ ចំពោះវិធីសាស្ត្រដែលគេយកមកអនុវត្តនៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមានដូច ជា៖ (Horizontal, Vertical, និង Ratio) វិធីសាស្ត្រនីមួយៗមានអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗគ្នា។

ក. ការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុតាមវិធីសាស្ត្រផ្នែក(Horizontal)

Horizontal analysis គឺជាវិធីសាស្ត្រមួយដែលប្រើដើម្បីវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដោយប្រៀប ធៀបព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុជាក់លាក់សម្រាប់អំឡុងពេលគណនេយ្យជាក់លាក់មួយជាមួយនឹងព័ត៌មានពីអំឡុង ពេលផ្សេងទៀត¹¹។ ការវិភាគតាមវិធីសាស្ត្រផ្នែកជាដំហានបន្ទាប់ពីវិធីសាស្ត្របញ្ជី។ ការវិភាគនេះ ត្រូវបាន ឡើងដើម្បីកំណត់ថាការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាពរបាយការណ៍តាមវេលាដែលផ្អែកទៅលើរបាយការណ៍ពាក់កណ្តាល ប្រចាំឆ្នាំ គេអាចតាមដានការផ្លាស់ប្តូរធាតុតារាងតុល្យការសម្រាប់រយៈពេល ៦ខែក៏ដូចជាការផ្លាស់ប្តូរប្រាក់ ចំណូល និងប្រាក់ចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុនសម្រាប់រយៈពេល៦ខែកន្លងមកទាក់ទង នឹងរយៈពេលដូចគ្នាកាល ពីឆ្នាំមុន។ ប្រភេទនៃការវិភាគនេះក៏បានអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកវិនិយោគវាយតម្លៃពីការអនុវត្តកន្លងមករបស់ក្រុម ហ៊ុន និងទីតាំងហិរញ្ញវត្ថុបច្ចុប្បន្ន ឬកំណើន និងព្យាករណ៍ពីការយល់ដឹងដែលមានប្រយោជន៍ដែលទទួល បានទៅអនាគត។ ការវិភាគរបាយការណ៍លទ្ធផល តារាងតុល្យការ និងរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់តាម ពេលវេលាផ្តល់រូបភាពពេញលេញនៃលទ្ធផលប្រតិបត្តិការ និងបង្ហាញពីអ្វីដែលជម្រុញឱ្យប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុម ហ៊ុនមានប្រសិទ្ធភាព និងចំណេញយ៉ាងណា។

ខ. ការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុតាមវិធីសាស្ត្របញ្ជី(Vertical)

Vertical គឺជាវិធីសាស្ត្រនៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលបង្ហាញពីធាតុនីមួយៗនៅក្នុងលទ្ធផល រួម និងការវាយតម្លៃនៃការផ្លាស់ប្តូរដែលបានកត់ត្រាជាភាគរយនៃតួលេខគោលមួយនៅក្នុងរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ¹²។ ធាតុនីមួយៗនៃរបាយការណ៍លទ្ធផលបានកត់ត្រាជាភាគរយនៃចំណូលសរុប ហើយធាតុនៅ ក្នុងរបាយការណ៍តុល្យការណ៍ត្រូវបានកត់ត្រាជាភាគរយនៃទ្រព្យសកម្ម ឬបំណុល ចំណែកឯធាតុនៅក្នុង របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ត្រូវបានកត់ត្រាជាភាគរយនៃលំហូរសាច់ប្រាក់សរុប។ វាធ្វើឱ្យមានភាព ងាយស្រួលជាងមុនក្នុងការប្រៀបធៀបរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយទៅក្រុមហ៊ុនមួយទៀត និង នៅទូទៅឧស្សាហកម្ម។ នៅក្នុងការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុការវិភាគបញ្ជីគឺមើលទៅលើភាគរយនៃការ

¹¹ Farseer. Vjeko Škarica. (2024, October 18). *Horizontal Analysis: Definition, Formula & Example*. Retrieved from <https://search.app/LfiPKFAUAmoRiBU7A>

¹² CFT. CFI Team. (2015-12025). *Vertical Analysis*. Retrieved from <https://search.app/3yM2N19rTfq6KykH8>

រួមចំណែកនៃធាតុបន្ទាត់នីមួយៗទៅនឹងតួលេខមូលដ្ឋាន។ ការវិភាគបញ្ជីធ្វើឱ្យវាកាន់តែងាយស្រួលក្នុងការយល់អំពីទំនាក់ទំនងរវាងធាតុតែមួយនៅលើតារាងតុល្យការ និងបន្ទាត់ខាងក្រោមដែលបង្ហាញជាកាតរយ។

គ.ការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុតាមអនុបាត (Ratio)

Ratio គឺជាផលធៀប ឬផលចែក។ វាមានលក្ខណៈជា ប្រភាគ ទស្សភាគ ចំនួនគត់ ឬជាភាគរយ (1/2, 50%, 0.5, .5, A/B ការបង្ហាញជា Ratio) ។

Ratio គឺជាផលធៀបរវាងតួលេខដែលដកស្រង់ចេញពីរបាយការណ៍ប្រើសម្រាប់វាយតម្លៃនៅក្នុងដំណើរការហិរញ្ញវត្ថុនិងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ការវិភាគតាមអនុបាត គឺជាកត្តាសំខាន់ណាស់ដែលនឹងជួយក្នុងការវិភាគអំពីមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃទុន។ អ្នកវិភាគប្រើប្រាស់នូវវិធីសាស្ត្រនេះដើម្បីវិភាគនិងសិក្សាវាយតម្លៃអាជីវកម្មដោយពិនិត្យមើលយ៉ាងជិតដិតលើលទ្ធផលប្រវត្តិសាស្ត្រ និងរបាយការណ៍រូបិយវត្ថុទិន្នន័យប្រៀបធៀប និងយល់ដឹងអំពីការអនុវត្តអាជីវកម្មដោយប្រៀបធៀបជាមួយស្តង់ដារឧស្សហកម្ម។ យ៉ាងណាមិញការវិភាគតាមរយៈអនុបាតមានដូចជា៖

- Liquidity Ratio គឺជាសមាមាត្រសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលដើម្បីវាស់ស្ទង់ប្រតិបត្តិការដើមទុនដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចរយៈពេលខ្លីរបស់ខ្លួន។ Liquidity Ratio រួមមាន Cash Ratio, Current Ratio, Quick Ratio, Current Cash debt Coverage Ratio ដែលប្រើប្រាស់ដើម្បីវាយតម្លៃលទ្ធភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការសងបំណុលតាមកាលកំណត់ជាមួយនិងទ្រព្យប្រចំណូលរបស់ខ្លួន។
- Activities Ratio អនុបាតដើម្បីក្នុងការវាស់វែងពីប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្ម Asset។ អនុបាតនេះ កំណត់ប្រសិទ្ធភាពងារវិកម្មដោយប្រើប្រាស់បំណុល និងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ដើម្បីជម្រុញការលក់ និងបង្កើតប្រាក់ចំណេញ។ Activities Ratio រួមមាន Receivable Turnover, Average Collection Period, Number of day sale, Inventory Turnover, Assets Turnover, Fixed Assets turnover ។
- Profitability Ratio គឺជាអនុបាតហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់វាស់វែងពីលទ្ធផលស្វែងរកប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ដែលបានបង្ហាញអំពីអាជីវកម្មមួយដែលអាចបង្កើតប្រាក់ចំណូល និងប្រាក់ចំណេញតាមរយៈប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន។ Profitability Ratio រួមមាន Profit Margin on Sale, Return on Assets, Rate earned on Average total Assets, Gross Profit Margin on Sale, Rate Return on Common Stock, Earnings Per Share, Price Earning Per Share, Pay Out Ratio, Dividend Per Share on Common Stock.
- Capital Structure Analysis គឺជាអនុបាតហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់វាស់វែងការវិភាគចនាសម្ពន្ធមូលធនប្រាក់ដែលខ្លឹមសារហើយយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បី ប្រើប្រាស់ផលិតចំណូល។ Capital

Structure Analysis រ៉ូម៉ាស Debt to total Assets Ratio, Time interest Earning, Book Value Per Share¹³.

២.៣ ផលប្រយោជន៍នៃការវិនិយោគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

២.៣.១ និយមន័យនៃហិរញ្ញវត្ថុ

ហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅទៅលើធនធានរូបិយវត្ថុ ការសិក្សា នៃវិធានប្រាក់ រូបិយវត្ថុ ទ្រព្យសកម្ម និងបំណុល។ វាមានទំនាក់ទំនងជាមួយប្រធានបទនៃការសិក្សា ប៉ុន្តែខុសពីសេដ្ឋកិច្ច ដែលជាការសិក្សាអំពីការផលិត ការចែកចាយ ការប្រើប្រាស់ទំនិញ និងសេវាកម្ម។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុទាំងនេះ ទ្រព្យសកម្មត្រូវបានទិញ លក់ ឬជួញដូរជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជារូបិយប័ណ្ណ ប្រាក់កម្ចី សញ្ញាប័ណ្ណ ភាគហ៊ុន ជាដើម។ ទ្រព្យសកម្មក៏អាចធ្វើជាធនាគារវិនិយោគ និងធានារ៉ាប់រងផងដែរ ដើម្បីបង្កើនតម្លៃ និងកាត់បន្ថយការខាតបង់។ នៅក្នុងការអនុវត្ត ហានិភ័យតែងតែមានវត្តមាននៅក្នុងសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងអង្គភាពណាមួយ។ ដោយសារវិសាលភាពធំទូលាយ វាងត់ទ្វិពលយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ ទ្រព្យសកម្ម លុយ ហានិភ័យ និងការគ្រប់គ្រងការវិនិយោគមានគោលបំណងបង្កើនតម្លៃ និងកាត់បន្ថយភាពប្រែប្រួលជាអប្បបរមា។ ការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុវាយតម្លៃលទ្ធភាពជោគជ័យ ស្ថិរភាព និងប្រាក់ចំណេញនៃសកម្មភាព ឬអង្គភាព។ មុខវិជ្ជាមួយចំនួនមានពហុជំនាញ ដូចជា គណិតវិទ្យា ហិរញ្ញវត្ថុ ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ សេដ្ឋកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ វិស្វកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ។ វិស័យទាំងនេះគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃអាជីវកម្ម និងគណនេយ្យ។

២.៣.២ ប្រវត្តិនៃហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រភពដើមនៃហិរញ្ញវត្ថុអាចត្រូវបានគេតាមដានដល់ការចាប់ផ្តើមនៃការបង្កើតរដ្ឋ និងពាណិជ្ជកម្មក្នុងកំឡុងយុគសម័យសំរិទ្ធ។ ភស្តុតាងប្រវត្តិសាស្ត្រដំបូងបំផុតនៃហិរញ្ញវត្ថុមានចុះកាលបរិច្ឆេទប្រហែលឆ្នាំ ៣០០០មុនគ.ស។ ធនាគារមានដើមកំណើតនៅអាស៊ីខាងលិច ជាកន្លែងដែលប្រាសាទ និងរាំងត្រូវបានប្រើជាកន្លែងសុវត្ថិភាពសម្រាប់ការរក្សាទុកវត្ថុមានតម្លៃ។ មុនដំបូង វត្ថុមានតម្លៃតែមួយគត់ដែលអាចដាក់បានគឺគ្រាប់ធញ្ញជាតិ ប៉ុន្តែនៅទីបំផុត គោក្របី និងវត្ថុមានតម្លៃត្រូវបានរួមបញ្ចូល។ ក្នុងអំឡុងពេលដូចគ្នានេះ ទីក្រុង Sumerian នៃ Uruk នៅ Mesopotamia បានគាំទ្រការធ្វើពាណិជ្ជកម្មដោយការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីក៏ដូចជាការប្រើប្រាស់ការប្រាក់។ នៅក្នុង Sumerian "ការប្រាក់" គឺ mas ដែលបកប្រែជា "calf" ។ នៅប្រទេសក្រិច និងអេហ្ស៊ីប ពាក្យដែលប្រើសម្រាប់ ការប្រាក់ tokos និង ms មានន័យថា "to give birth" ។ នៅក្នុងវប្បធម៌ទាំងនេះ ការប្រាក់បង្ហាញពីការកើនឡើងដ៏មានតម្លៃ ហើយហាក់ដូចជាពិបាកណាស់តាមទស្សនៈរបស់អ្នកឱ្យខ្ចី។ ក្រមនៃ Hammurabi (១៧៩២-១៧៥០ BCE) រួមបញ្ចូលច្បាប់គ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការធនាគារ។ ជនជាតិបាប៊ីឡូនមានទម្លាប់គិតការប្រាក់ក្នុងអត្រា 20 ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ។ នៅឆ្នាំ ១២០០ មុនគ.ស. cowrie ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទម្រង់ប្រាក់នៅក្នុងប្រទេសចិន។ ការប្រើប្រាស់កាក់ជាមធ្យោបាយតំណាងឱ្យប្រាក់បានចាប់ផ្តើមនៅក្នុងឆ្នាំរវាង ៧០០ និង ៥០០ មុនគ.ស។ Herodotus និយាយអំពីការប្រើប្រាស់កាក់នៅលើខា ប្រហែលឆ្នាំ ៦៨៧ មុនគ.ស. ហើយនៅឆ្នាំ ៦៤០ មុនគ.ស. ពួកលីដៀនបានចាប់ផ្តើមប្រើប្រាស់កាក់កាន់តែទូលំទូលាយ

¹³ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា. (២០២៣). *Intermediate Accounting ភាគ៣*. (បោះពុម្ពលើកទី១២). ទំព័រ១៣. ភ្នំពេញ។

ហើយបានបើកហាងលក់រាយអចិន្ត្រៃយ៍។ មិនយូរប៉ុន្មាន ទីក្រុងនានាក្នុងប្រទេសក្រិចបុរាណ ដូចជា Aegina, Athens និង Corinth បានចាប់ផ្តើមដឹកយកកាក់ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេនៅចន្លោះឆ្នាំ ៥៩៥ និង ៥៧០ មុនគ.ស.។ ក្នុងអំឡុងពេលនៃសាធារណរដ្ឋរ៉ូម៉ាំង ការប្រាក់ត្រូវបានហាមឃាត់ដោយកំណែទម្រង់ Lex Genucia ក្នុងឆ្នាំ៣៤២ មុនគ.ស. នៅក្រោម Julius Caesar ពិធានលើអត្រាការប្រាក់ 12% ត្រូវបានកំណត់ ហើយក្រោយមកទៀតនៅក្រោម Justinian វាត្រូវបានបន្ទាបបន្ថែមទៀតដល់ចន្លោះពី 4% ទៅ 8%។ ផ្សារហ៊ុនដំបូងត្រូវបានបើកនៅ Antwerp ក្នុងឆ្នាំ១៥៣១។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ការផ្លាស់ប្តូរដ៏ពេញនិយមដូចជា London Stock Exchange (បង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៧៧៣) និង New York Stock Exchange (បង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៧៩៣) ត្រូវបានបង្កើតឡើង។

២.៣.៣ ទ្រឹស្តីការកំណត់នៃហិរញ្ញវត្ថុ

ទ្រឹស្តីហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានសិក្សានឹងបង្កើតនៅក្នុងវិញ្ញាសាគ្រប់គ្រង (ហិរញ្ញវត្ថុ) សេដ្ឋកិច្ច គណនេយ្យ និងគណិតវិទ្យាអនុវត្ត។ ជាក់ស្តែង ហិរញ្ញវត្ថុពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគ ការដាក់ពង្រាយទ្រព្យសកម្ម និងបំណុលលើ "លំហ និងពេលវេលា" ។ ពោលគឺ វាគឺអំពីការអនុវត្តការវាយតម្លៃ និងការបែងចែកទ្រព្យសកម្មនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយផ្អែកលើហានិភ័យ និងភាពមិនច្បាស់លាស់នៃលទ្ធផលនាពេលអនាគត ខណៈពេលដែលការបញ្ចូលតម្លៃពេលវេលានៃប្រាក់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។ ការកំណត់តម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃតម្លៃនាពេលអនាគតទាំងនេះ "ការបញ្ចុះតម្លៃ" ត្រូវតែមានអត្រាបញ្ចុះតម្លៃសមស្របតាមហានិភ័យ ដែលជាការផ្តោតសំខាន់នៃទ្រឹស្តីហិរញ្ញវត្ថុ។ ដោយសារទ្រឹស្តីហិរញ្ញវត្ថុមានឫសគល់នៅក្នុងមុខវិជ្ជាជាច្រើន រួមទាំងគណិតវិទ្យាស្ថិតិ សេដ្ឋកិច្ច រូបវិទ្យា និងចិត្តវិទ្យា វាអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសិល្បៈ និងវិទ្យាសាស្ត្រចម្រុះមួយ ហើយមានការខិតខំប្រឹងប្រែងជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីរៀបចំបញ្ជីបញ្ហាដែលមិនទាន់ដោះស្រាយនៅក្នុងហិរញ្ញវត្ថុ។ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុគឺជាសាខានៃហិរញ្ញវត្ថុដែលទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពហិរញ្ញវត្ថុនៃការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយ និងវិមាត្រហិរញ្ញវត្ថុនៃការសម្រេចចិត្តរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងកាន់តែទូលំទូលាយ។ វាផ្តល់នូវទ្រឹស្តីសម្រាប់ការអនុវត្តដែលបានពិពណ៌នាខាងលើ ទាក់ទងនឹងខ្លួនវាជាមួយនឹងការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងនៃបច្ចេកទេសហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗ។ អ្នកសិក្សាដែលធ្វើការនៅក្នុងតំបន់នេះជាធម្មតាមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុសាលាធុរកិច្ច ផ្នែកគណនេយ្យ ឬផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រគ្រប់គ្រង។ គន្លឹះដែលត្រូវបានដោះស្រាយ និងបង្កើតពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងចម្បងទៅនឹងគណនេយ្យគ្រប់គ្រង និងហិរញ្ញវត្ថុសាជីវកម្ម៖ អ្នកគ្រប់គ្រងយល់កាន់តែច្បាស់ហើយដូច្នេះធ្វើសកម្មភាពព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុទាក់ទងនឹងប្រាក់ចំណេញ និងការអនុវត្ត។ ក្រោយមកទៀតដូចខាងលើ គឺអំពីការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពរចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ រួមទាំងផលប៉ះពាល់របស់វាទៅលើដើមទុន។ ទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៃហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រងមាន៦ ដូចជា៖

- ១.ផែនការហិរញ្ញវត្ថុ និងការព្យាករណ៍
- ២.ថវិកាដើមទុន
- ៣.រចនាសម្ព័ន្ធដើមទុន
- ៤.ការគ្រប់គ្រងដើមទុនធ្វើការ
- ៥.ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

៦.ការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុ និងរបាយការណ៍

សេដ្ឋកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាសាខានៃសេដ្ឋកិច្ចដែលសិក្សាពីទំនាក់ទំនងអន្តរកម្មនៃអថេរហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជា តម្លៃ អត្រាការប្រាក់ និងភាគហ៊ុន ដែលផ្ទុយពីអថេរសេដ្ឋកិច្ចពិតប្រាកដ ពេលគឺទំនិញ និងសេវាកម្ម។ ដូច្នេះ វាផ្តោតលើការកំណត់តម្លៃ ការសម្រេចចិត្ត និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យនៅក្នុងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុនិងផលិតកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនដែលប្រើជាទូទៅ។ (សេដ្ឋកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុគឺជាសាខានៃសេដ្ឋកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុដែលប្រើ បច្ចេកទេសសេដ្ឋកិច្ចដើម្បីកំណត់ប៉ារ៉ាម៉ែត្រនៃទំនាក់ទំនងដែលបានស្នើ)។ វិន័យមានផ្នែកសំខាន់ពីរនៃការ ផ្តោតទៅតាមតំបន់៖ ការកំណត់តម្លៃទ្រព្យសកម្ម និងហិរញ្ញវត្ថុសាជីវកម្ម។ ជាដំបូងទស្សនៈរបស់អ្នកផ្តល់ ដើមទុន ពេលគឺអ្នកវិនិយោគ និងទីពីរនៃអ្នកប្រើប្រាស់ដើមទុន។ ត្រូវបានបែងចែកដូចខាងក្រោម៖

-ទ្រឹស្តីកំណត់តម្លៃទ្រព្យសកម្ម បង្កើតគំរូដែលប្រើក្នុងការកំណត់អត្រាបញ្ចុះតម្លៃដែលសមស្របតាម ហានិភ័យក្នុងឧបករណ៍កំណត់តម្លៃ រួមបញ្ចូលផលប៉ុន្តែ និងទ្រឹស្តីវិនិយោគដែលបានអនុវត្តក្នុងការគ្រប់គ្រង ទ្រព្យសកម្ម។ ការវិភាគយ៉ាងសំខាន់ស្វែងយល់ពីរបៀបដែលវិនិយោគិនសមហេតុផលនឹងអនុវត្តហានិភ័យ និងត្រលប់ទៅបញ្ហានៃការវិនិយោគក្រោមភាពមិនច្បាស់លាស់ ដោយបង្កើតនូវគន្លឹះ "ទ្រឹស្តីបទមូលដ្ឋានគ្រឹះ នៃការកំណត់តម្លៃទ្រព្យសកម្ម"។ នៅទីនេះ ការសន្មត់ពីរនៃសនិទានភាព និងប្រសិទ្ធភាពទីផ្សារនាំទៅរក ទ្រឹស្តីផលប៉ុន្តែទំនើប (CAPM) និងទ្រឹស្តី Black-Scholes សម្រាប់ការវាយតម្លៃជម្រើស។ នៅកម្រិតខ្ពស់ បន្ថែមទៀត ហើយជាញឹកញាប់ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ បន្ទាប់មកការសិក្សាបានពង្រីកគំរូ "neoclassical" ទាំងនេះដើម្បីរួមបញ្ចូលបាតុភូតដែលការសន្មត់របស់ពួកគេមិនមាន ឬការកំណត់ទូទៅ បន្ថែមទៀត។

-ភាគច្រើននៃទ្រឹស្តីហិរញ្ញវត្ថុសាជីវកម្ម ផ្ទុយទៅវិញ ពិចារណាលើការវិនិយោគក្រោម "ភាពប្រាកដ ប្រជា" (ទ្រឹស្តីបទបំបែក Fisher "ទ្រឹស្តីនៃតម្លៃវិនិយោគ" និងទ្រឹស្តីបទ Modigliani-Miller)។ នៅទីនេះ ទ្រឹស្តី និងវិធីសាស្ត្រត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ការសម្រេចចិត្តអំពីការផ្តល់មូលនិធិ ភាគលាភ និង រចនាសម្ព័ន្ធដើមទុនដែលបានពិភាក្សាខាងលើ។ ការអភិវឌ្ឍន៍នាពេលថ្មីៗនេះគឺដើម្បីបញ្ចូលភាពមិនប្រាកដ ប្រជា និងភាពចាំបាច់ ហើយដូច្នេះធាតុផ្សេងៗនៃការកំណត់តម្លៃទ្រព្យសកម្ម ទៅក្នុងការសម្រេចចិត្តទាំងនេះ ដោយប្រើប្រាស់ឧទាហរណ៍ការវិភាគជម្រើសជាក់ស្តែង¹⁴។

¹⁴ Wikipedia. (2005, October 6). *Finance*. Retrieved from <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Finance>

ជំពូកទី៣

ផលប្រយោជន៍នៃការវិនិយោគរបស់ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ

៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ

ក្រុមហ៊ុន Carabao Tawandang Co. Ltd ត្រូវបានបង្កើតឡើង និងដាក់បញ្ចូលនៅថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០១ ដែលមានដើមទុនចុះបញ្ជីដំបូងនៅពេលដាក់បញ្ចូលចំនួនមួយលានបាត ហើយបានដាក់សម្ពោធផលិតផលកេសដ្ឋុះប៉ូកម្នាំងដ៏ល្បីរបស់ក្រុមហ៊ុនក្រោមម៉ាកយីហោ "Carabao Dang" នៅថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០២។ Carabao Tawandang គឺជាការបណ្តាក់ទុនរួមគ្នារវាងលោក Yuenyong Opakul ឬ Add Carabao ដែលជាស្ថាបនិក និងជាអ្នកដឹកនាំក្រុមចម្រៀង ដ៏ជោគជ័យបំផុតរបស់ប្រទេសថៃ រួចមក Carabao និង German Tawandang Brewery ដែលជាភោជនីយដ្ឋានគ្រប់គ្រងដោយលោក Sathien Sathientham និងកញ្ញា Nutchamai Thanombooncharoen បានចាប់ដៃគ្នាបង្កើតឈ្មោះផលិតផលល្បីរបស់ក្រុមហ៊ុនគឺ "Carabao Dang" បានមកពីក្រុម "Carabao" រួមបញ្ចូលជាមួយ Tawandang។ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុន រីកចម្រើន ម្ចាស់ភាគហ៊ុនបានមើលឃើញពីតម្រូវការក្នុងការផ្លាស់ប្តូរយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនទៅជាគំរូ អាជីវកម្មដែលរួមបញ្ចូលគ្នាយ៉ាងពេញលេញ ពង្រីកប្រតិបត្តិការទៅជាប្រភព ការផលិត ទីផ្សារ និងការចែកចាយលក់លើទីផ្សារ។ បន្ទាប់មកក៏បានបង្កើតក្រុមហ៊ុន Carabao Group Public Co., Ltd. នៅថ្ងៃទី៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ហើយក្រោយមកត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងផ្សារហ៊ុនប្រទេសថៃ (SET) នៅថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤។

ដែលសព្វថ្ងៃរោងចក្រនេះមានឈ្មោះថា Carabao Group មានដំណើរការផលិតបែបទំនើបកម្មដែលមានអាស័យដ្ឋានអគារលេខ 88/2,88/3 ផ្លូវ Phimpawas-saen phuda ភូមិ2 ស្រុក Bang pakong ខេត្ត Chachoengsao។ បច្ចុប្បន្នក្រុមហ៊ុនអាចផលិតបាន ២,៥០០លានកំប៉ុង និង ២,៤០០លានដបក្នុងមួយឆ្នាំ។ រោងចក្រនេះត្រូវបានដាក់ជាយុទ្ធសាស្ត្រនៅជាប់រោងចក្រផលិតដបកែវរបស់ Carabao និងរោងចក្រអាជ្ញាធរមីញ៉ូម ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានខ្សែសង្វាក់ផលិតកម្មដែលងាយស្រួល និងសម្រួល។

ក្រុមហ៊ុន Carabao Tawandang Co., Ltd. ចូលរួមក្នុងការផលិត ទីផ្សារ លក់ និងចែកចាយភេសជ្ជៈប៉ូវកម្លាំង ភេសជ្ជៈកីឡា និងភេសជ្ជៈផ្សេងៗទៀត ដែលក្រុមហ៊ុនអាចចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនាពេលអនាគតសម្រាប់ទីផ្សារទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស។

៣.១.២ ចក្ខុវិស័យ បេសកកម្ម និងគោលដៅរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ

ក. ចក្ខុវិស័យ

ចក្ខុវិស័យរបស់ Carabao Trading គឺការបន្ថែមតម្លៃដល់សង្គមតាមរយៈផលិតផល និង សេវាកម្ម ប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត ខណៈដែលបេសកកម្មរបស់ខ្លួនគឺផ្តល់អំណាចដល់មនុស្សដោយការច្នៃប្រឌិតក្នុង ការផ្តល់នូវលទ្ធផល។ គោលដៅរបស់ពួកគេរួមមាន កំណើនប្រកបដោយនិរន្តរភាព ការរួមបញ្ចូលការច្នៃប្រឌិត ការក្លាយជាដៃគូអាជីវកម្មដែលពេញចិត្ត និងការពេញចិត្តរបស់អតិថិជន។

ខ. បេសកកម្ម

ដើម្បីឈ្នះការច្នៃប្រឌិតនិងបញ្ចូលបច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងដំណើរការទាំងអស់របស់យើងសម្រាប់កំណើន ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ដើម្បីផលិតផលិតផលគុណភាពខ្ពស់ និងលំដាប់ពិភពលោក។ ដើម្បីក្លាយជាម៉ាក យីហោលំដាប់ពិភពលោកដ៏ជោគជ័យ និងទំនើប។ ត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាអង្គការលំដាប់ពិភពលោក ដែល មានអភិបាលកិច្ចល្អ និងទំនួលខុសត្រូវសង្គមសាជីវកម្ម។

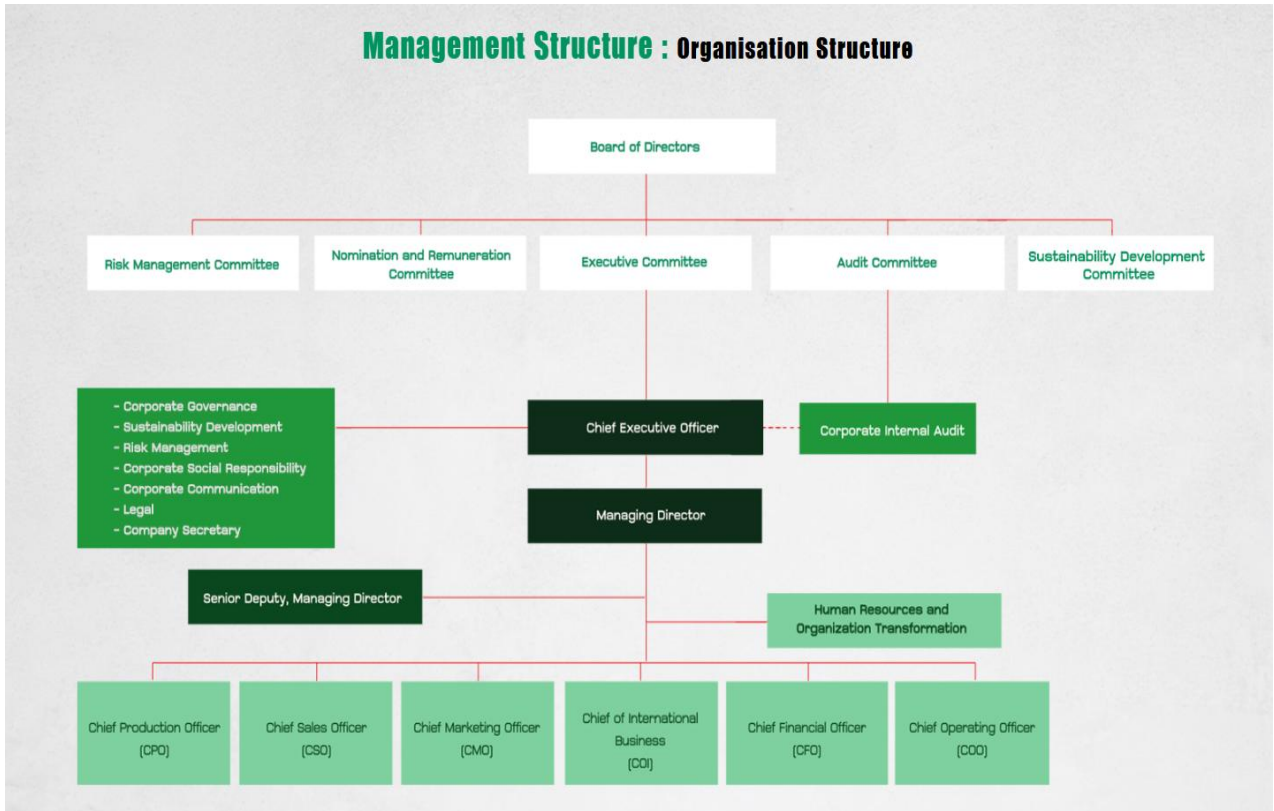
- មនុស្សអភិវឌ្ឍមនុស្សរបស់យើងឱ្យមានអាកប្បកិរិយាល្អ មានឆន្ទៈក្នុងការរៀនសូត្រ ការច្នៃ ប្រឌិត គណនេយ្យភាព
- ប្រព័ន្ធការងារអនុវត្តដោយសង្ខេប និងប្រព័ន្ធការងារស្តង់ដារអន្តរជាតិ
- ការរៀបចំ និងការគ្រប់គ្រងដំណើរការដោយមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ និងការទទួល ខុសត្រូវដែលអាចយល់បាន រចនាសម្ព័ន្ធអង្គការត្រឹមត្រូវ និងវិធីសាស្ត្រផ្អែកលើគម្រោង
- បច្ចេកវិទ្យាបង្កប់បច្ចេកវិទ្យានិងការច្នៃប្រឌិតនៅក្នុងដំណើរការរបស់យើងតាមរយៈការផលិត ការគ្រប់គ្រង ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព
- ផលិតផលផលិតគុណភាព និងផលិតផលល្បីលំដាប់ពិភពលោក
- ម៉ាកយីហោក្លាយជាម៉ាកយីហោលំដាប់ពិភពលោកដ៏ទំនើប
- រូបភាពសាជីវកម្មត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាអង្គការលំដាប់ពិភពលោក ដែលមានអភិបាលកិច្ចល្អ និងទំនួលខុសត្រូវសង្គម

គ. គោលដៅ

ខាវ៉ាបាវគ្រប នៅតែប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះសហគមន៍ដែលយើងបម្រើ និងបន្តធ្វើសកម្មភាពក្រោមការ ដឹកនាំ បន្ថែមតម្លៃដល់ជីវិត ដើម្បីពង្រីកអាជីវកម្មរបស់យើងយ៉ាងខ្លាំងក្លា ប៉ុន្តែក៏មានទំនួលខុសត្រូវ និង និរន្តរភាពផងដែរ។ គោលបំណងរបស់យើងគឺដើម្បីបង្កើនការពេញចិត្តរបស់អតិថិជនរបស់យើងចំពោះ ផលិតផលរបស់យើង ខណៈពេលដែលបន្តអភិវឌ្ឍអង្គការរបស់យើងដើម្បីផលិតផលលំដាប់ពិភព លោកក្រោមម៉ាកលំដាប់ពិភពលោករបស់យើង។ យើងមានទំនុកចិត្តថា គោលដៅនេះនឹងធានាបានថាខាវ៉ាបាវ គ្រប នឹងទទួលបានជោគជ័យ ទោះបីជាមានបញ្ហាប្រឈមនៅខាងមុខក៏ដោយ។

ក្រុមហ៊ុនរក្សាគោលដៅអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេល 3-5 ឆ្នាំខាងមុខ ជាមួយនឹងកំណើននៃ ការលក់ និងប្រាក់ចំណូលប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ការរីកចម្រើននឹងកើតចេញពីអាជីវកម្មដើមរបស់ក្រុម ហ៊ុន ការបើកដំណើរការផលិតផលច្នៃប្រឌិតថ្មីទៅកាន់ទីផ្សារ និងការវិនិយោគលើអាជីវកម្មថ្មី ដើម្បីក្លាយជា ក្រុមហ៊ុនឈានមុខគេរបស់ពិភពលោក។

៣.១.៣ របៀបសម្របសម្រួល គុណតម្លៃ និងកិច្ចការរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបា

នៅក្នុងរោងចក្រក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវាល់ប្រតិបត្តិការនឹងការសម្រេចចិត្តផ្សេងៗរបស់រោងចក្រគឺស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ប្រធានរោងចក្រ និងប្រធានរងបន្ទាប់មកមានប្រធានគ្រប់គ្រងផ្នែកការិយាល័យនិងអ្នកគ្រប់គ្រងលើដំណើរការផលិតកម្មជាពិសេសគឺ ប្រធានរដ្ឋបាល។ ចំពោះប្រធានគ្រប់គ្រងផ្នែកការិយាល័យគឺផ្ដោតសំខាន់ទៅលើ គុណភាពទំនិញផ្នែកទិញ ផ្នែកឃ្នាំង ផ្នែកនាំចូល និងនាំទំនិញចេញ ផ្នែកធនធានមនុស្សផ្នែកព័ត៌មានវិទ្យា ផ្នែកគណនេយ្យ ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្នែកបញ្ជាទិញ និងផ្នែកស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍។ ចំពោះអ្នកគ្រប់គ្រងលើដំណើរការផលិតកម្មវិញ គឺត្រួតពិនិត្យទៅលើចង្វាក់ផលិតកម្មប្រព័ន្ធផលិតកម្មតាមដាននូវការផលិតតាមដាននូវរាល់វត្ថុធាតុដើមទាំងអស់ និងគុណភាពនៃទំនិញដែលបានផលិត។ ក្រោយពីនេះក៏តាមដានពីសកម្មភាពនៃការធ្វើការរបស់កម្មករទាំងអស់តាំងពីផ្នែកផលិត ផ្នែកវេចខ្ចប់ ផ្នែកច្រកចូលដប ផ្នែកថែរក្សាវត្ថុធាតុដើម ផ្នែកនាំចេញនិងនាំចូល។ រាល់ផ្នែកនីមួយៗសុទ្ធតែមានប្រធានគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួននិងជំនួយការផ្ទាល់ថែមទាំងបុគ្គលិកផ្សេងៗទៀតកម្មករជាច្រើននាក់ទៀតសុទ្ធតែមានតួនាទីមុខងារ និងការទទួលខុសត្រូវរៀងខ្លួន។ ចំពោះប្រធានរដ្ឋបាលជាអ្នកដែលមានតួនាទីសំខាន់ម្នាក់ដែលជាអ្នកមើលខុសត្រូវ

លើកម្មកររាប់សិបនាក់ព្រមទាំងឱ្យកម្មករ និងបុគ្គលិកទាំងអស់អនុវត្តនូវច្បាប់ដែលបានចែងនូវក្នុងរោងចក្រ ទាំងអស់។ ហើយជាអ្នករកដំណោះស្រាយរាល់បញ្ហាទាំងឡាយដែលដោះស្រាយមិនចេញ។ ប្រសិនបើ ប្រធានរដ្ឋបាលរកដំណោះស្រាយមិនចេញត្រូវរាយការណ៍ជូនប្រធានរោងចក្រឬ ប្រធានរងចក្រដើម្បីធ្វើការ ពិភាក្សាយោបលនិងរកដំណោះស្រាយ។ ម្យ៉ាងទៀតរោងចក្រក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបា ជារោងចក្រមួយដែលមាន លក្ខណៈស្តង់ដារក្នុងប្រទេសយើង ហើយដំណើរការបានល្អដោយយើងសង្កេតឃើញថារាល់កម្មករកម្មការនី និងបុគ្គលិកផ្សេងៗទៀតរបស់រោងចក្រសុទ្ធតែគោរពនូវតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរៀងៗខ្លួនហើយម្នាក់ៗ ខិតខំតស៊ូធ្វើការងារដើម្បីសម្រេចគោលបំណងរបស់រោងចក្រដែលបានកំណត់ ហើយរោងចក្រ

ក៏មានការ លើកទឹកចិត្តដល់បុគ្គលិក កម្មករ កម្មការនីណាដែរធ្វើការងារបានល្អ។ លើសពីនេះការប្រាស្រ័យ ទាក់ទងរវាង អ្នកគ្រប់គ្រង និងបុគ្គលិកគឺមានទំនាក់ទំនងល្អ និងជិតស្និទ្ធដែលធ្វើឱ្យកម្មករ កម្មការនីធ្វើ ការងារដោយ សប្បាយរីករាយ។

+សមាសភាពរបស់អ្នកដឹកនាំក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ

Mr. Sathien Setthasti

Vice Chairman of the Board of Directors

លោក Sathine Setthasti បានធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ ដោយបច្ចុប្បន្ន លោកជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល/ប្រធានគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ/ប្រធាន គណៈកម្មាធិការតែងតាំងនឹងប្រាក់ឈ្នួល/នាយកប្រតិបត្តិ ។

Miss Nutchamai Thanombooncharoen

Chairman of the Board of Directors

កញ្ញា Nutchamai Thanombooncharoen បានធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ ដោយបច្ចុប្បន្នលោកជាអនុប្រធាននៃគណកម្មាធិការប្រតិបត្តិ/អនុប្រធាននៃ គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ/សមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការតែងតាំង នឹងប្រាក់ឈ្នួល នឹងនាយកគ្រប់គ្រង ខាវ៉ាបាវ គ្រុប ។

Mr. Yuenyong Opakul

Member of the Board of Directors

លោក Yuenyong Opakul បានធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ ដោយបច្ចុប្បន្ន លោកជាស្ថាបនិក នឹងជាអ្នកដឹកនាំក្រុមតន្ត្រីរ៉ុកថៃ ខាវ៉ាបាវ នឹងជានាយក គ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់នៅ ខាវ៉ាបាវ គ្រុប ។

៣.២ វិធីសាស្ត្រវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ

៣.២.១ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ

ក. របាយការណ៍តុល្យការ

របាយការណ៍ គឺជាតារាងមួយដែល បង្ហាញនូវស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយក្នុង ការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យ។ ការិយបរិច្ឆេទជាទូទៅគឺមានរយៈពេលមួយឆ្នាំ មួយឆមាសឬមួយត្រីមាស។ របាយ ការណ៍តុល្យការគឺជាតារាងមួយដែលបានរាយការណ៍ពីតំលៃស្តីអំពី ទ្រព្យសកម្ម បំណុល និង ទ្រព្យម្ចាស់ ក្រុមហ៊ុនរបស់អង្គការអាជីវកម្មមួយក្នុងកំឡុងពេលជាក់លាក់មួយ។ តារាងតុល្យការបានបង្ហាញពីផ្នែកទ្រព្យ បំណុល និងមូលធនរបស់ម្ចាស់ទ្រព្យដែលមានតុល្យភាពគ្នា។ ផ្នែកទ្រព្យបានបង្ហាញពីប្រភពទុនដែលទទួល បានពីប្រភពផ្សេងៗនៃប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ចំណែកផ្នែកបំណុលបានបង្ហាញពីប្រភពដែលទទួលបានពី ប្រភពផ្សេងៗនៃប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម។

សមីការតុល្យការមានធាតុចូលរួមសំខាន់ៗ៣ដូចជា៖

$$\text{ទ្រព្យសកម្ម} = \text{បំណុល} + \text{ទ្រព្យម្ចាស់}$$

រូបមន្តខាងលើនេះ គឺត្រូវតែស្មើគ្នាជានិច្ច ឬយើងអាចនិយាយបានថា ទ្រព្យសកម្មស្មើនឹងបំណុល បូកជាមួយនិងទុនជានិច្ច។ ដោយសារតែរូបមន្តនេះមានតុល្យភាពគ្នារវាងទ្រព្យ និងផលបូករវាងបំណុលនិង ទុន ទើបបានជាគេឲ្យឈ្មោះថា របាយការណ៍តុល្យការ។

ខាងក្រោមនេះគឺជាតារាងតុល្យការរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាវ៉ាបាវ

Balance Sheet of Carabao
2022-2023

Unit: Thousand Baht	Ended December 31,	
	2023	2022
Assets		
Current Assets		
Cash and cash equivalents	1,183,953	936,053
Current investments	0	0
Trade and other receivable	2,191,956	2,533,360
Inventories	2,295,268	2,717,712
Other current assets	130,945	159,980
Total current assets	5,802,122	6,347,105
Non-current assets		
Investment in associate	64,455	55,959
Other non-current financial assets	14,700	7,500
Investment properties	93,638	98,140
Property, plant and equipment	12,375,791	12,228,708
Right-of-use assets	499,165	622,845
Goodwill	534,110	507,192
Intangible assets	94,574	105,014

Deferred tax assets	54,689	54,646
Other non-current assets	10,258	11,818
Total non-current assets	13,741,380	13,691,822
Total assets	19,543,502	20,038,927
Liabilities and shareholder's equity		
Current liabilities		
Short-term loans financial institutions	1,225,000	3,518,116
Trade and other payables	2,045,352	1,852,594
Current portion of long-term loans from financial institutions	769,200	1,069,200
Current portion of lease liabilities	100,739	111,372
Current portion of debentures	0	1,499,330
Short-term loans from non-controlling interests of the subsidiary	0	0
Income tax payable	133,469	127,457
Other current liabilities	9,575	9,061
Total current liabilities	4,283,335	8,187,130
Non-current liabilities		
Long-term loans from financial institutions, net of current portion	1,286,250	555,450
Lease liabilities, net of current portion	420,758	526,207
Debentures, net of current portion	2,040,158	0
Provision for long-term employee benefits	189,347	192,998
Deferred tax liabilities	0	0
Deposits received for rental	11,164	12,107
Total non-current liabilities	3,947,677	1,286,762
Total liabilities	8,231,012	9,473,892
Shareholder's equity		
Share capital		
Registered	1,000,000	1,000,000
Issued and fully paid up	1,000,000	1,000,000
Share premium	3,962,980	3,962,980
Surplus on business combination under common control	323,216	323,216
Surplus on changes in percentage of shareholding in local subsidiaries	108,959	108,959
Surplus on changes in percentage of shareholding in overseas subsidiaries	(653,182)	(653,182)
Retained earnings		
Appropriated-statutory reserve	100,000	100,000

Unappropriated	6,723,617	5,955,409
Other components of shareholder's equity	(74,802)	(114,822)
Equity attributable to owners of the company	11,490,788	10,682,560
Non-controlling interests of the subsidiary	(178,298)	(117,525)
Total shareholder's equity	11,312,490	10,565,035
Total liabilities and shareholder's equity	19,543,502	20,038,927

ទ្រព្យសម្បត្តិសរុបគិតត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៣ និងថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២ មានចំនួន ១៩,៥៤៤លានបាត និង២០,០៣៩ លានបាត។ ការថយចុះចំនួន ៤៩៥លានដុល្លាកាតច្រើនបានមកពី ចំណូលពីការលក់ប្រាក់បាត ៣៤១លានបាតគណនីទទួល និងកូនបំណុលផ្សេងទៀត ៤២២លានបាត ការថយចុះនៃសារពើភ័ណ្ឌ, (ការចំណាយលើការលក់ ទូទៅ និងរដ្ឋបាល) ការកើនឡើងសាច់ប្រាក់ ២៤៨ លានបាត និងសមមូលសាច់ប្រាក់ និងការចំណាយហិរញ្ញវត្ថុ ១៤៧លានបាតកើនឡើងនៅក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិ រោងចក្រ និងឧបករណ៍។ រីឯបំណុលសរុបគិតត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៣ និងថ្ងៃទី ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០២២ មានចំនួន ៨,២៣១លានបាត និង៩,៤៧៤លានបាត រៀងៗខ្លួន។ បំណុលបច្ចុប្បន្នមានចំនួន ៤,២៨៣លានបាត (រាប់បញ្ចូលទាំងបំណុលបច្ចុប្បន្នពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុចំនួន១,៩៩៤លានបាត) ធ្លាក់ចុះ ចំនួន ៣,៩៤៨លានបាត ចំណែកបំណុលមិនបច្ចុប្បន្នមានចំនួន ៣,៩៨៣លានបាត (រួមទាំងបំណុលមិន បច្ចុប្បន្នពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុចំនួន ៣,៣២៦លានបាត) កើនឡើងដោយ ៣,៣២៦លានបាត។ ការថយចុះ ចំនួន ១,២៤៣លានបាត ភាគច្រើនបានមកពី ចំណូលពីការលក់ ការថយចុះចំនួន២,២៩៣លានបាតនៃ ប្រាក់កម្ចីរយៈពេលខ្លីពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ (ប្រាក់ចំណេញសរុប និងប្រាក់ចំណេញសរុប) ការកើនឡើងចំនួន ៥៤១លានបាតក្នុងបំណុលបំណុល និងសុទ្ធនៃចំណែកបច្ចុប្បន្ន (ការចំណាយលើការលក់ទូទៅ និងរដ្ឋបាល) ការកើនឡើងចំនួន៤៣១លានបាតនៃប្រាក់កម្ចីរយៈពេលវែងពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ១៩លានបាតនៃពាណិជ្ជកម្ម បច្ចុប្បន្ន និងផ្នែកផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបង់។ ចំណែកឯភាគហ៊ុនសរុបរបស់ម្ចាស់ហ៊ុនគិតត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៣ និងថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២ មានចំនួន ១១,៣១២លានបាត និង១០,៥៦៥លានបាត រៀង គ្នា។ ការកើនឡើងចំនួន ៧៤៧លានបាត គិតទៅលើប្រាក់ចំណេញសុទ្ធដែលបង្កើត និងការទូទាត់ភាគលាភ ជាចម្បង។

ខ.របាយការណ៍លទ្ធផល

របាយការណ៍លទ្ធផល (Income Statement) គឺ ជារបាយការណ៍មួយដែលបង្ហាញអំពីលទ្ធផលនៃ អាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយ តាមរយៈការប្រមូលផ្តុំនូវចំណូល (Revenue) និងបន្ទុកចំណាយ (Expense) នៅក្នុងគ្រាណាមួយដែលបានកំណត់ ។ វាអាចជា ១សប្តាហ៍ ១ខែ ៣ខែ ៦ខែ ឬ១ឆ្នាំទៅតាមគោលការណ៍ របស់សហគ្រាសនីមួយៗ ។

គោលបំណងនៃរបាយការណ៍លទ្ធផលគឺ បង្ហាញអំពីប្រសិទ្ធភាពនៃប្រតិបត្តិ ការរបស់អង្គការនៅ ក្នុងរយៈពេលកន្លងមកនេះថាតើវាមានការរីកចម្រើនឬថយចុះ? ហើយផលចំណូល និងបន្ទុកចំណាយក្នុង មួយឆ្នាំៗ ដែលអនុវត្តន៍កន្លងមកនេះ មានការកើនឡើង ឬថយចុះដល់កំរិតណា? អ្នកដែលប្រើប្រាស់របាយ

ការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុរួមមានអ្នកគ្រប់គ្រង ម្ចាស់ភាគហ៊ុន ម្ចាស់បំណុល និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធដ៏ទៃផ្សេងៗទៀតជា ពិសេសភ្នាក់ងារពន្ធដារជាដើម ។ របាយការណ៍លទ្ធផលរួមបញ្ចូលធាតុសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម ៖

- ផលចំណូល (Revenue): គឺជាការហូរចូលនៃទ្រព្យសម្បត្តិ (ដូចជា សាច់ប្រាក់) ដែលបានមកពី ការលក់ផលិតផល ឬ ការផ្តល់សេវាកម្មទៅអោយ អតិថិជន ។

- បន្ទុកចំណាយ (Expense): គឺជាការចាយវាយដែលបានលះបង់ ឬក៏ប្រើប្រាស់នៅក្នុងការបំរើ អតិថិជនជាដើម។ ប្រសិនបើចំណូលនូវក្នុងការិយ បរិច្ឆេទមួយធំជាងចំណាយនូវក្នុងការិយបរិច្ឆេទដដែល នោះប្រាក់ចំណេញសុទ្ធ (Net Income) នឹងកើតមានឡើង ។ ផ្ទុយមកវិញបើបន្ទុកចំណាយធំជាងបន្ទុក ចំណូលនោះក្រុមហ៊ុនយើងនឹងទទួលរងនូវការខាតបង់ (Net Loss) ហើយវាក៏ជា ប្រតិបត្តិការដែលគ្មាន លទ្ធភាពរកប្រាក់ចំណេញ ។

- ផលចំណេញ (Gain): គឺជាការកើនឡើងនៅទ្រព្យសកម្មដែលទទួលបាន មកពីការធ្វើសកម្មផ្សេ ងៗរបស់ សហគ្រាស។ វាលើកលែងតែការកើនឡើងពីការ បណ្តាក់ ទុនបន្ថែមពីម្ចាស់អាជីវកម្ម ផ្ទាល់ ។

- ការខាតបង់ (Losses): គឺជាលទ្ធផលមួយដែលធ្វើអោយមានការថយចុះនូវទ្រព្យសកម្មដែលវា កើតឡើងដោយសារតែការធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗរបស់សហគ្រាសលើកលែងតែការថយចុះនោះគឺកើតឡើង ដោយសារ តែការបែងចែកភាគ លាភរបស់ម្ចាស់អាជីវកម្មផ្ទាល់។

ជាទូទៅផលចំណេញ និងការខាតបង់គឺវាស្រដៀងទៅនឹងផលចំណូល និងបន្ទុកចំណាយដែរ ប៉ុន្តែវា ខុសគ្នាត្រង់ថាផលចំណេញ និងការខាតបង់កើតឡើងដោយសារតែសកម្មភាពបន្ទាប់បន្សំផ្សេងៗរបស់ សហគ្រាស រីឯ ផលចំណូលនិងបន្ទុកចំណាយវិញ គឺកើតឡើងដោយសារសកម្មភាពចំបងរបស់សហគ្រាស ។

ទំនាក់ទំនងរវាងផលចំណេញ ឬការខាតបង់មានដូចខាងក្រោម:

ចំណេញពិត (ខាតពិត) = ផលចំណូល - បន្ទុកចំណាយ

Net Income (Net Loss) = Revenue - Expense

ការរៀបចំរបាយការណ៍លទ្ធផលត្រូវបានគេរៀបចំឡើងជាពីរទម្រង់គឺ ៖

- ទម្រង់ Single-Step គឺជាទម្រង់មួយដែលផ្តល់ភាពងាយស្រួលនៅ ក្នុងការរៀបចំពីព្រោះវាមានតែពី ផ្នែកសំខាន់ៗប៉ុណ្ណោះ គឺចំណូល និង ចំណាយ ។ រាល់ផលចំណូលនិង បន្ទុកចំណាយគឺត្រូវបានគេរៀបចំ ទៅតាមលំដាប់លំដោយផ្សេងៗគ្នា ហើយយកផលចំណូលមកធ្វើការទូទាត់គ្នាជាមួយនឹងបន្ទុកចំណាយ ដើម្បីឈានទៅរកប្រាក់ចំណេញសុទ្ធសំរាប់កាលបរិច្ឆេទមួយជាក់លាក់ ។

- ទម្រង់ Multiple-Step: គឺជាទម្រង់មួយមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញជាង ដោយសារតែវាត្រូវបានរួម បញ្ចូលគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់ដោយធ្វើការបែងចែកច្បាស់ លាស់ថាតើផលចំណូល និង បន្ទុកចំណាយណា? ដែល ទទួលបានពីសកម្មភាពប្រតិបត្តិការផ្នែកអាជីវកម្ម ហើយផលចំណូលនិងបន្ទុកចំណាយណាខ្លះ? ដែល មិន ពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពប្រតិបត្តិការផ្នែកអាជីវកម្ម ។

Income Statement of Carabao
2022-2023

Unit: Thousand Baht	For the year ended December 31	
	2023	2022
Profit or loss		
Revenues		
Revenues from sales	18,853,095	19,215,093
Other income	187,810	238,730
Total revenues	19,040,905	19,453,823
Expenses		
Cost of sales	13,973,683	13,582,019
Selling and distribution expenses	1,870,459	2,099,506
Administrative expenses	789,704	978,735
Other expenses	0	0
Total expenses	16,633,846	16,660,260
Profit before finance cost and income tax expenses	2,407,059	2,793,563
Finance income	4,801	985
Finance cost	-183,211	-115,092
Share of profit from investment in associate	8,496	4,559
Profit before income tax expenses	2,237,145	2,684,015
Income tax expenses	-336,835	-432,823
Profit for the year	1,900,310	2,251,192
Profit attribution to		
Equity holders of the company	1,924,235	2,286,198
Non-controlling interest of the subsidiaries	-23,925	-35,006
Profit for the year	1,900,310	2,251,192
Basic earnings per share		
Profit attributable to equity holders of the company	1.92	2.29
Weighted average number of ordinary shares (share)	1,000,000	1,000,000

គ. របាយការណ៍ការលំហូរសាច់ប្រាក់

របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ គឺជារបាយការណ៍មួយបង្ហាញអំពីលំហូរសាច់ប្រាក់ចូល និងលំហូរសាច់ប្រាក់ចេញ ដែលកើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពរបស់អង្គការអាជីវកម្មនៅក្នុងអំឡុងពេលមួយ។ គោលបំណងចម្បងនៃរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់គឺដើម្បីផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពលម្អិតនៃលំហូរសាច់ប្រាក់ និងលំហូរចេញរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងអំឡុងពេលជាក់លាក់មួយ ដោយផ្តល់នូវការយល់ដឹងអំពីសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និងសមត្ថភាពក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ។

របាយការណ៍នេះមានសមាសធាតុសំខាន់ៗគឺ សកម្មភាពប្រតិបត្តិការ សកម្មភាពវិនិយោគ និងសកម្មភាពហិរញ្ញប្បទាន។

• សកម្មភាពប្រតិបត្តិការ គឺជាសកម្មភាពស្នូលរបស់ក្រុមហ៊ុន ដែលផ្តោតលើការបង្កើតប្រាក់ចំណូល និងការផ្តល់ទំនិញ ឬសេវាកម្មដល់អតិថិជន ហើយវាជាផ្នែកសំខាន់នៃរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់របស់ក្រុមហ៊ុន។

• សកម្មភាពហិរញ្ញប្បទាន រួមមានការចេញ និងទិញភាគហ៊ុនឡើងវិញ។ ការខ្ចីប្រាក់ និងសងបំណុលរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលវែង។ សកម្មភាពនេះរួមបញ្ចូលទាំងការបង់ប្រាក់ដើមទៅឱ្យអ្នកឱ្យខ្ចី និងអ្នកលក់សម្រាប់ការទិញដើមទុនភាគច្រើន ក៏ដូចជាការចំណាយក្នុងការចេញបំណុល។

• សកម្មភាពវិនិយោគ រួមមានការទិញទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង (ដូចជា អចលនទ្រព្យ រោងចក្រ និងឧបករណ៍) ការទិញអាជីវកម្មផ្សេងទៀត និងការវិនិយោគលើមូលបត្រដែលអាចទីផ្សារបាន (ភាគហ៊ុន និងសញ្ញាប័ណ្ណ)។

**Statement of Cash flow of Carabao
2022-2023**

Unit: Thousand Baht	For the year ended December 31	
	2023	2022
Net cash flows from operating activities	3,903,415	2,131,123
Net cash flows used in investing activities	-862,928	-497,901
Net cash flows from (used in) financing activities	-2,802,661	-1,830,327
Net decrease in cash and cash equivalents	245,292	-196,679

៣.២.២.វិធីសាស្ត្រនៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

ដោយក្នុងការវិភាគរបាយការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុនខាងក្រោមនាងខ្ញុំបានជ្រើសរើសការវិភាគតាមវិធីសាស្ត្រអនុបាត (Ratio)។

វិធីសាស្ត្រវិភាគតាមអនុបាតតាមអនុបាតហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាផលធៀបរវាង Item មួយទៅ Item មួយទៀតក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឬផលធៀប Item នៃរបាយការណ៍មួយទៅនិង Item នៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ មួយទៀតរបស់ក្រុមហ៊ុនដទៃទៀត។ អនុបាតហិរញ្ញវត្ថុមានដូចជា៖

- Liquidity Ratio គឺជាអនុបាតហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ប្រើវាស់វែងពីលទ្ធភាពបំណុលរយៈពេលខ្លី។
- Activities Ratio គឺជាអនុបាតហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការវាស់វែងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ Assets។
- Profitability Ratio គឺជាអនុបាតហិរញ្ញវត្ថុដែលវាស់វែងពីលទ្ធផលស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ។
- Capital Structure Analysis Ratio គឺជាអនុបាតហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់វាស់វែងការវិភាគរចនាសម្ព័ន្ធមូលធនប្រាក់ដែលខ្ចីគេមកហើយយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រើប្រាស់ផលិតចំណូល។

ដោយអនុបាតបំណុលនេះត្រូវបានកំណត់ថាជាសមាមាត្រនៃបំណុលសរុប ទៅនឹងទ្រព្យសកម្មសរុបដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ជាចំនួនទសភាគភាគរយ។ វាអាចត្រូវបានបកស្រាយថាជាសមាមាត្រនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុនដែលត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយបំណុល។

• អនុបាតសាច់ប្រាក់(Cash Ratio)

$$\text{អនុបាតសាច់ប្រាក់(Cash Ratio)} = \frac{\text{សាច់ប្រាក់(Cash)}}{\text{បំណុលរយៈពេលខ្លី(Current Liabilities)}}$$

2023

$$\text{អនុបាតសាច់ប្រាក់(Cash Ratio)} = \frac{1,183,953}{4,283,335} = 27\%$$

2022

$$\text{អនុបាតសាច់ប្រាក់(Cash Ratio)} = \frac{936,053}{8,187,130} = 11\%$$

តារាង៖ អនុបាតសាច់ប្រាក់

	2023	2022
Cash	1,183,951	936,053
Current liabilities	4,283,335	8,187,130
Cash Ratio	27%	11%

Cash Ratio គឺជាការវាស់វែងពីលទ្ធភាពក្នុងការសងបំណុលរយៈពេលខ្លីដោយប្រើប្រាស់តែសាច់ប្រាក់សុទ្ធ និងសាច់ប្រាក់សមមូលប៉ុណ្ណោះ។ តាមក្រាហ្វិចខាងលើបង្ហាញថានៅក្នុងឆ្នាំ២០២២មានការកើនឡើងជាងឆ្នាំ២០២៣ ពី១១% រហូតដល់២៧% ព្រោះសាច់ប្រាក់សរុបក្នុងឆ្នាំ២០២២ (៩៣៦,០៥៣) ធៀបទៅនឹងបំណុលសកម្មសរុប (៨,១៨៧,១៣០) នឹងក្នុងឆ្នាំ២០២៣ មានសាច់ប្រាក់សរុប(១,១៨៣,៩៥១) ធៀបទៅនឹងបំណុលសកម្មសរុប (៤,២៨៣,៣៣៥) ។ ដែលមានន័យថាក្រុមហ៊ុនធ្វើការគ្រប់គ្រងបានល្អដោយសាច់ប្រាក់ក្នុងឆ្នាំ២០២២ មានទឹកប្រាក់(៩៣៦,០៥៣) បើធៀបឆ្នាំ២០២៣ មានទឹកប្រាក់កើនឡើងដល់ (១,១៨៣,៩៥១) ។

• អនុបាតចរន្ត(Current Ratio)

$$\text{អនុបាតចរន្ត(Current Ratio)} = \frac{\text{ទ្រព្យសកម្មចរន្ត (Current Assets)}}{\text{បំណុលរយៈពេលខ្លី(Current Liabilities)}}$$

2023

$$\text{អនុបាតចរន្ត(Cash Ratio)} = \frac{5,802,122}{4,283,335} = 135\%$$

2022

$$\text{អនុបាតចរន្ត(Cash Ratio)} = \frac{6,347,105}{8,187,130} = 77\%$$

តារាង៖ អនុបាតចរន្ត

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Current Assets	5,802,122	6,347,105
Current Liabilities	4,283,335	8,187,130
Current Ratio	135%	77%

Current Ratio គឺជាការវាស់វែងពីសមត្ថភាពក្រុមហ៊ុនក្នុងការសងបំណុលរយៈពេលខ្លីដោយប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្ម។ ប្រសិនបើលទ្ធផលអត្រាកាន់តែខ្ពស់ នោះទ្រព្យសកម្មក៏កាន់តែច្រើនដែលធ្វើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចបានយ៉ាងល្អប្រសើរ។

តាមការបង្ហាញតារាងក្រាហ្វិចបានឃើញថាក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ ក្នុងឆ្នាំ ២០២២ បានកត់ត្រា Current Ratio ដែលទ្រព្យសកម្មសរុប(៦,៣៤៧.១០៥) ដែលធៀបនឹងបំណុលសរុបចំនួន(៤,១៨៧,១៣០)ស្មើនឹង៧៧% ប៉ុន្តែក្នុងឆ្នាំ២០២៣យើងឃើញថា Current Ratioដែលទ្រព្យសកម្មសរុប៥,៨០២,១២២ដែលធៀបនឹងបំណុលសរុបចំនួន៤,២៨៣,៣៣៥ស្មើនឹង១៣៥%។ ដែលមានន័យថាក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ អាចគ្រប់គ្រងបំណុលរយៈពេលខ្លីបាន។

- ប្រាក់ចំណេញដុលលើការលក់ (Gross Profit Margin on sale)

$$\text{Gross Profit Margin on Sale} = \frac{(\text{Net Income})}{(\text{Net Sale})}$$

2023

$$\text{Gross Profit Margin on Sale} = \frac{2,407,059}{18,853,093} = 12\%$$

2022

$$\text{Gross Profit Margin on Sale} = \frac{2,793,563}{19,215,093} = 14\%$$

តារាង៖ អនុបាតសាច់ប្រាក់ចំណេញដុលលើការលក់

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Net Income	2,407,059	2,793,563
Net Sale	18,853,095	19,215,093
Gross Profit Margin on sale	12%	14%

Gross Profit Margin on sale គឺជាការវាស់វែងប្រាក់ចំណេញនឹងការខាតរបស់ក្រុមហ៊ុនដោយប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលសរុបដែលគេតំណាងឱ្យភាគរយនៃការលក់បានប្រែទៅជាសាច់ប្រាក់ចំណេញ។

តាមការបង្ហាញតារាងក្រាហ្វិចបានឃើញថាក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ ក្នុងឆ្នាំ២០២២ បានកត់ត្រា Gross Profit Margin on sale ដែលមានចំណូលសរុប(២,៧៩៣,៥៦៣) បើធៀបទៅនឹងការលក់សរុប ១៩,២១៥,០៩៣ ស្មើនឹង១៤% ហើយក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដែលចំណូលសរុប(២,៤០៧,០៥៩) ធៀបនឹង

ការលក់សរុប(១៨,៨៥៣,០៩៥) ដែលស្មើនឹង១២%។ ដែលការធ្លាក់ចុះនេះបណ្តាលមកពីក្រុមហ៊ុនមានការចំណាយក្នុងឆ្នាំ២០២៣ របស់ក្រុមហ៊ុនមានការកើនឡើងទោះបីជាការលក់កើនជាងឆ្នាំ២០២២ ក៏ដោយ។ សរុបមកឃើញថាអនុបាតប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងឆ្នាំ២០២២ មាន១៤% និងឆ្នាំ២០២៣ មានចំនួន១២%។ តាមលទ្ធផលនេះឃើញថាអនុបាតប្រាក់ចំណេញមានកាថយចុះក្នុងឆ្នាំ២០២៣។

- ប្រាក់ចំណេញបង្កើតដោយទ្រព្យសកម្ម (Return on Assets)

$$\text{Return on Assets) = } \frac{\text{Net Income}}{\text{Net Sale}}$$

2023

$$\text{Return on Assets) = } \frac{2,407,059}{19,543,502} = 12\%$$

2022

$$\text{Return on Assets) = } \frac{2,793,563}{20,038,927} = 13\%$$

តារាង៖ ប្រាក់ចំណេញបង្កើតដោយទ្រព្យសកម្ម

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Net Income	2,407,059	2,793,563
Net Assets	19,543,502	20,038,927
Return on Assets	12%	13%

Return on Assets គឺជាបង្ហាញពីប្រសិទ្ធភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មរបស់ខ្លួនក្នុងការបង្កើតប្រាក់ចំណេញមុនពេលកាត់កងជាមួយការប្រាក់ និងពន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន។ កាលណាអត្រាកាន់តែខ្ពស់នោះកាន់តែមានភាពល្អប្រសើរសម្រាប់ក្រុមហ៊ុន ដោយសារក្រុមហ៊ុនមានការគ្រប់គ្រងចំពោះការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មត្រឹមត្រូវក្នុងការបង្កើតការលក់។ បង្ហាញថាអត្រាមានការថយចុះពី១៣% ទៅ១២% នោះមានន័យថាក្រុមហ៊ុនមានបានបង្កើនការលក់ពីទ្រព្យសកម្មជាងឆ្នាំ២០២២ឡើយ។ ដូច្នេះក្រុមហ៊ុនមិនបានប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មរបស់ខ្លួនបានល្អនៅឡើយទេ។

- អនុបាតបំណុលធៀបនឹងមូលធនទ្រព្យម្ចាស់ទ្រព្យ(Debt to Equity Ratio)

$$\text{Debt to Equity Ratio = } \frac{\text{Total Liabilities}}{\text{Total Equity}}$$

2023

$$\text{Debt to Equity Ratio = } \frac{9,437,892}{10,565,035} = 89\%$$

2022

$$\text{Debt to Equity Ratio = } \frac{8,231,012}{11,312,490} = 72\%$$

តារាង៖ អនុបាតបំណុលធៀបនឹងមូលធនទ្រព្យម្ចាស់ទ្រព្យ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Total Debt	9,437,892	8,231,012
Total Equity	10,565,035	11,312,490
Debt to Equity Ratio	89%	72%

អនុបាតធៀបនឹងមូលធនទ្រព្យម្ចាស់របស់ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងឆ្នាំ២០២២ មានចំនួន០.៧២ដងដែលក្នុងនោះមានបំណុលសរុបចំនួន០.៧២ដុល្លា។ ហើយក្នុងឆ្នាំ២០២៣ មានការបង្ហាញថាមានចំនួន០.៨៩ដង ដែលក្នុងនោះមានបំណុលសរុបចំនួន០.៨៩ដុល្លា។ នេះបង្ហាញឱ្យឃើញថាស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនោះក្នុងក្រុមហ៊ុនមានលក្ខណៈមិនសូវល្អនោះទេ ព្រោះបំណុលមានការកើនឡើងតិចតួចបើធៀបនឹងមូលធន។

៣.៣ ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ

យ៉ាងណាមិញ ក្រោយពីក្រុមនាងខ្ញុំបានធ្វើការវិភាគរបាយការណ៍ខាងលើនេះរួចមកបានឃើញថា (ផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវ) បានផ្តល់ដល់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវខ្លួនឯងនិងដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធខាងក្រៅដូចខាងក្រោម៖

ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបាវខ្លួនឯង

- ជួយក្នុងការរៀបចំផែនការសាច់ប្រាក់ចេញ ចូល ជាប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ។
- ជួយក្នុងការវិភាគ បង្ហាញថា តើការរក្សាទុកសន្និធិមានប្រសិទ្ធភាពហើយឬនៅ។
- ជួយសម្រួលដល់ការវិភាគផែនការលក់ប្រចាំខែ និងឆ្នាំ ជាមួយនិទ្ទាការដៃគូប្រកួតប្រជែង។
- ជួយបង្ហាញកម្រិតប្រាក់ចំណេញដុល លើផែនការចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ។
- ជួយបង្ហាញកម្រិតលក់, ទិញ និង បំណុលរបស់អតិថិជន។
- ជួយបង្ហាញដល់ការវិភាគបំណុល និង ទុនរបស់ក្រុមហ៊ុន។
- ជួយបង្ហាញម្ចាស់ភាគហ៊ុនជាមុនដើម្បីងាយស្រួលតាមដានលើការចំណេញ ខាត និងវិភាគនូវការខាតបង់ តើបណ្តាលមកពីអ្វី និងរកដំណោះស្រាយ។

ភាគីពាក់ព័ន្ធ (អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ស្ថាប័នកម្ចី វិនិយោគិន សវនកម្ម អ្នកផ្គត់ផ្គង់ជាដើម)

- ជួយបកស្រាយ ពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនជូនដល់ម្ចាស់ភាគហ៊ុនភាគីពាក់ព័ន្ធ។
- ជួយដល់ការសម្រេចចិត្ត របស់អ្នកវិភាគចំពោះក្រុមហ៊ុនបង្ហាញដល់ស្ថាប័នកម្ចីពីសុខភាពហិរញ្ញវត្ថុ។
- ជួយដល់ការសម្រេចចិត្តដល់អ្នកវិនិយោគិន ដោយផ្តល់នៅព័ត៌មានច្បាស់លាស់។
- បង្ហាញដល់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារក្នុងការគ្រប់គ្រង ត្រួតពិនិត្យ លើការប្រមូលពន្ធ ឬអាករផ្សេងៗក្នុងប្រតិបត្តិការរកស៊ីរបស់ក្រុមហ៊ុន។
- បង្ហាញដល់អ្នកវិភាគដឹងជាមុនដើម្បីងាយស្រួលតាមដានលើការខាតនឹងចំណេញនឹងវិវេកនូវការខាតបង់ តើបណ្តាលមកពីអ្វី និងរកដំណោះស្រាយមកដោះស្រាយ។
- បង្ហាញពីព័ត៌មានទាក់ទងនិងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ថាតើក្រុមហ៊ុនមានស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនមានការកើនឡើងឬធ្លាក់ចុះ និងមានការគ្រប់គ្រងក្នុងការរកស៊ីរបស់ក្រុមហ៊ុនមានលក្ខណៈយ៉ាងដូចម្តេច ?

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

រាល់ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំងនឹងចំណុចខ្សោយលើការអនុវត្តន៍ការងារ ជាពិសេសលើអត្ថប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍គឺជាការវាយតម្លៃលើការវាស់វែងនៃដំណើរការ និងសកម្មភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនដើម្បីឱ្យ ក្រុមហ៊ុនរីកចម្រើនទៅមុខ។ បន្ទាប់ពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវពីផលប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ របស់ក្រុមហ៊ុនខាងក្រោម យើងបានសង្កេតឃើញនូវចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយមួយចំនួនផងដែរ មានដូចខាងក្រោម៖

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង

តាមការវិភាគរបាយការណ៍ខាងលើរួចមកយើងសង្កេតឃើញថាចំណុចខ្លាំងរបស់ក្រុមហ៊ុន ខាងក្រោមមាន៖

- ដោយមើលតាមការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុតាម Current Ratio ដែលបង្ហាញលទ្ធផលនៃការសងបំណុលរយៈពេលខ្លី ដោយប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មបានល្អ។ ដែលក្នុងឆ្នាំ២០២២ ទ្រព្យសកម្មសរុប ៦,៣៤៧,១០៥ ដែលធៀបនឹងបំណុល សរុបចំនួន ៨,១៨៧,១៣០ ស្មើនឹង៧៧%។ ប៉ុន្តែក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ យើងឃើញថា Current Ratio ដែលមានទ្រព្យសកម្មសរុប ៥,៨០២,១២២ ដែលធៀបនឹងបំណុលសរុបចំនួន ៤,២៨៣,៣៣៥ ស្មើនឹង១៣៥%។ ដែលមានន័យថាក្រុមហ៊ុនខាងក្រោមអាចគ្រប់គ្រងបំណុលរយៈពេលខ្លីបាន។
- ក្រុមហ៊ុនបានបង្ហាញរបាយការណ៍តារាងតុល្យការក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដែលផលិតចំណូលពីការលក់មានការកើនឡើងជាងឆ្នាំ២០២២ ដែលបង្ហាញថាក្រុមហ៊ុនមានចក្ខុវិស័យខ្ពស់ក្នុងការកៀរគរអតិថិជន។
- របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់អាចជួយវាយតម្លៃពីផលប៉ះពាល់លើតារាងតាមរយៈការណ៍របស់សហគ្រាសទាក់ទងនឹងការវិនិយោគលើសាច់ប្រាក់និង មិនមែនសាច់ប្រាក់ជាមួយនិងប្រតិបត្តិការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុក្នុងអំឡុងពេលមួយ។
- បង្ហាញពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់ ក្រុមហ៊ុន ទាក់ទងទៅនឹងប្រភេទទ្រព្យសកម្ម ដែលគ្រប់គ្រងដោយក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មមួយ និងបំណុលផ្សេងៗដែលក្រុមហ៊ុនត្រូវសងគេ។
- ក្រុមហ៊ុនបានរក្សាគោលដៅអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេល 3-5 ឆ្នាំខាងមុខ ជាមួយនឹងកំណើននៃការលក់ និងប្រាក់ចំណូលប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

៤.២ ការវិភាគលើចំណុចខ្សោយ

ទន្ទឹមនឹងការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំងរបស់ក្រុមហ៊ុនខាងក្រោមក៏មានចំណុចខ្សោយផងដែរ ដូចជា៖

- នៅក្នុងអនុបាតប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងឆ្នាំ២០២២ (១៤%) និងឆ្នាំ២០២៣មានចំនួន (១២%)។ តាមលទ្ធផលនេះឃើញថាអនុបាតប្រាក់ចំណេញមានកាច់យចុះក្នុងឆ្នាំ២០២៣។

- តាមការវិភាគលើ Return on Assets អត្រាមានការថយចុះពី ១៣% ទៅ១២% នោះមានន័យថា ក្រុមហ៊ុនមិនបានបង្កើនការលក់ពីទ្រព្យសកម្មជាងឆ្នាំ២០២២ឡើយ។ ដោយការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មរបស់ខ្លួនមិនបានល្អនៅឡើយទេ។
- តាមការវិភាគលើអនុបាតធៀបនឹងមូលធនទ្រព្យរបស់ម្ចាស់ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងឆ្នាំ២០២២ មានចំនួន ០.៧២ ដងដែលនៅក្នុងនោះគិតជាបំណុលសរុបចំនួន ០.៧២ ដុល្លារ។ ហើយក្នុងឆ្នាំ២០២៣ មានការបង្ហាញថាមានចំនួន០.៨៩ ដងដែលក្នុងនោះមានបំណុលសរុបចំនួន០.៨៩ ដុល្លារ។ នេះបង្ហាញឱ្យ ឃើញថាស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនមានលក្ខណៈមិនសូវល្អនោះទេព្រោះបំណុលមានការកើនឡើងតិចតួច បើធៀបនឹងមូលធន។
- តាមការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុតាមGross Profit Margin ដែលបង្ហាញពីចំណូលសរុប ២,៧៩៣,៥៦៣ បើធៀបទៅនឹងការលក់សរុប១៩,២១៥,៨៥៣ ស្មើនឹង១៤%។ ហើយក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ដែលមានចំណូលសរុប២,៤០៧,០៥៩ ធៀបនឹងការលក់សរុប១៨,៨៥៣,០៩៥ ដែលស្មើនឹង១២%។ ដោយមានការធ្លាក់ចុះនេះបណ្តាលមកពីក្រុមហ៊ុនមានការចំណាយក្នុងឆ្នាំ២០២៣ មានការកើនឡើងខ្លាំង ទោះបីជាមានការលក់កើនឡើងជាងឆ្នាំ២០២២ ក៏ដោយ។
- Net Income នៅក្នុងឆ្នាំ២០២៣ មានទឹកប្រាក់ចំនួន (២,៤០៧,០៥៩) លានដុល្លារមានការថយចុះ (៣៨៦,៥០៤) លានដុល្លារ បើធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០២២ ដែលមានចំនួនទឹកប្រាក់ (២,៧៩៣,៥៦៣) លានដុល្លារ។

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ឆ្លងតាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើស្ថានភាពទូទៅ និងយល់ដឹងអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ៉ា រួចមកលទ្ធផលបង្ហាញថាក្រុមហ៊ុនមានភាពរឹងមាំនិងមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះអាចឈរជើងមកដល់សព្វថ្ងៃបាន ដោយសារក្រុមហ៊ុនមានការយកចិត្តទុកដាក់លើការរៀបចំ គ្រប់គ្រងការផ្តល់នូវគុណភាពទំនុកចិត្តដល់អតិថិជន។ លើសពីនេះទៀតក្នុងការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខាវ៉ាបារ៉ា បានបង្ហាញអំពីចំណាយចំណូល និងលទ្ធផលចំណេញខាតរបស់ក្រុមហ៊ុនពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំផងដែរ។

យ៉ាងណាមិញក្រោយពីបានសិក្សាពីចំណុចខ្លាំងនិងចំណុចខ្សោយរួចមកយើងសង្កេតឃើញថាក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ៉ាបានបង្ហាញពីដំណើរការហិរញ្ញវត្ថុរឹងមាំ និងកំណើនគួរឲ្យកត់សម្គាល់ជាពិសេសនៅក្នុងទីផ្សារកេសដ្ឋៈប៉ូរ៉ូកម្លាំង។ ខណៈពេលដែលកំពុងប្រឈមមុខនិងបញ្ហានៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ក្រុមហ៊ុនបានសម្របខ្លួនដោយជោគជ័យនូវយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ខ្លួនដើម្បីរក្សាប្រាក់ចំណេញ និងពង្រីកចំណែកទីផ្សាររបស់ខ្លួន។ ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ៉ា កំពុងតែត្រៀមខ្លួនសម្រាប់កំណើនជាបន្តបន្ទាប់ ដែលជំរុញដោយការផ្តោតលើនិរន្តរភាព និងការពង្រីកយុទ្ធសាស្ត្រទាំងក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុក។

ចំណែកឯចំណុចខ្សោយរបស់ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្មខាវ៉ាបារ៉ា នេះវិញគឺយើងសង្កេតឃើញថានៅក្នុងអនុបាតប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងឆ្នាំ២០២២(១៤%) និងឆ្នាំ២០២៣មានចំនួន(១២%)។ តាមលទ្ធផលនេះឃើញថាអនុបាតប្រាក់ចំណេញមានកាថយចុះក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ ប្រភពនៃការចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺមានការកើនឡើងដោយយើងសង្កេតឃើញថាការចំណាយពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃមានការប្រែប្រួលទៅតាមទំហំរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ម្យ៉ាងវិញទៀតតាមការវិភាគលើអនុបាតធៀបនឹងមូលធនទ្រព្យម្ចាស់របស់ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងឆ្នាំ២០២២មានចំនួន០.៨៩ដងដែលនៅក្នុងនោះមានបំណុលសរុបចំនួន០.៨៩ដុល្លា។ ហើយក្នុងឆ្នាំ២០២៣មានការបង្ហាញថាមានចំនួន០.៧២ដងដែលក្នុងនោះមានបំណុលសរុបចំនួន០.៧២ដុល្លា។ នេះបង្ហាញឱ្យឃើញថាស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនមានលក្ខណៈមិនសូវល្អនោះទេព្រោះបំណុលមានការកើនឡើងតិចតួច បើធៀបនឹងមូលធន។

សរុបជារួមមកការវិភាគលើចំណុចសន្និដ្ឋានខាងលើនេះ គឺការវិភាគរបាយការណ៍ពិតជាផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម សហគ្រាស ស្ថាប័ន និងអង្គការតូចធំពិតប្រាកដមែន។ ពីព្រោះការធ្វើវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុជាមុនគឺជាការបង្ការ និងជៀសវាងនូវហានិភ័យនៅក្នុងចន្លោះប្រការណាមួយដែលយើងមិនបានដឹង។ ហើយម្យ៉ាងទៀតនោះប្រសិនបើស្ថាប័នឬអង្គការដែលពាក់ព័ន្ធ ធ្វើការវិភាគ

របាយការណ៍ត្រឹមត្រូវ គឺអាចឱ្យស្ថាប័ននោះទទួលបាននូវរបាយការណ៍ជាទីទុកចិត្ត និងជាផលចំណេញ ដឹងពីលទ្ធភាពប្រាក់ចំណូល និងស្ថានភាពរបស់ស្ថាប័ន លើសពីនេះទៅទៀតក៏ជាកត្តាមួយដែលទាក់ទាញនឹង ផ្តល់ការទុកចិត្តពីបណ្តាដៃគូសហការវិនិយោគក្នុងការបណ្តាក់ទុនវិនិយោគទាំងក្នុងនិងក្រៅស្រុកដោយ បានដឹងពីព័ត៌មានរបស់ក្រុមហ៊ុនយ៉ាងក្បោះក្បាយ។

៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍

បន្ទាប់ពីក្រុមយើងខ្ញុំបានធ្វើការសិក្សា និងបានឆ្លងកាត់នូវការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានទៅលើផល ប្រយោជន៍នៃការវិភាគរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនខាងលើចមកក្រុមសារណារបស់យើងខ្ញុំមាន គំនិត និងយោបល់មួយចំនួនដើម្បីឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការពិចារណានិងកែតម្រូវឡើងវិញដើម្បីឱ្យផលិតផលមាន ភាពទាក់ទាញ និងទទួលបានប្រាក់ចំណេញកាន់តែច្រើន។ ចំណុចទាំងនោះរួមមាន ៖

- ក្រុមហ៊ុនគួរតែត្រួតពិនិត្យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនឲ្យបានច្បាស់លាស់ស្របទៅតាមស្តង់ដារ គណនេយ្យពិភពលោក។
- ក្រុមហ៊ុនត្រូវតែមានវិធីសាស្ត្រថ្មីក្នុងការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មរបស់ខ្លួនឱ្យមាន ដំណើរការល្អនិងប្រសិទ្ធភាពឡើងវិញ ។
- ក្រុមហ៊ុនគួរតែសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការត្រួតពិនិត្យបញ្ជី ចំណូល ចំណាយឲ្យបានត្រឹមត្រូវជៀសវាងការ ចំណាយណាដែលមិនចាំបាច់។
- ក្រុមហ៊ុនគួរតែត្រួតពិនិត្យមើល និងសិក្សាលើយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីនៃការកំណត់ថ្លៃផលិតផលរបស់ខ្លួនឡើង វិញដើម្បីបង្កើតប្រាក់ចំណូលឱ្យបានខ្ពស់។
- ក្រុមហ៊ុនគួរតែពិនិត្យមើលលើបំណុលដែលមាននៅក្នុងក្រុមហ៊ុន និងប្រើយុទ្ធសាស្ត្ររៀបចំគ្រប់គ្រង បំណុលឱ្យបានប្រសើរជាងមុន។

ឯកសារយោង

- វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា. (២០២៣). *Intermediate Accounting ភាគ៣*. (បោះពុម្ពលើកទី១២). ទំព័រ១៣. ភ្នំពេញ។
- ORACLE NetSuite (June 16,2022). *What Is Manufacturing? Types, Examples, & Risks*. Retrieved from <https://www.netsuite.com/portal/resource/articles/inventory-management/manufacturing.shtml>
- Nabila. (2021, October 6). *Manufacturing*. Retrieved from <https://www.clockster.com/en/what-is-a-manufacturing-business-definition-characteristics>
- Wikipedia. (2025, January 04). *Manufacturing*. Retrieved from <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Manufacturing>
- Slide Player. (2025). *Live Crypto Prices & Market Cap Charts*. Retrieved from <https://slideplayer.com/amp/6968452/>
- ScienceDirect. (2021). *Production Company*. Retrieved from <https://search.app/wiTsRsXzQ4SDeRgB6>
- Wikipedia. (2024, August 27). *Manufacturing*. Retrieved from <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Manufacturing>
- WILL KENTON. (2024, April 27). *Manufacturing*. Retrieved from <https://www.investopedia.com/terms/m/manufacturing.asp>
- WordPress. Khem Sarith. (2016, October 5). *និយមន័យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ*. Retrieved from <https://search.app/ADB4VY3DgSpwCWin9>
- Facebook page. គីណែនេយ្យ. (2019, September 2). *របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ*. Retrieved from <https://www.facebook.com/share/19i86XKTNZ/?mibextid=wwXIfr>
- MATAMARK Learning (May 26, 2015). *Where do the financial statements come from?* Retrieved from <https://search.app/2YUqvrGUUA2cFcL8A>
- Farseer. Vjeko Škarica. (2024, October 18). *Horizontal Analysis: Definition, Formula & Example*. Retrieved from <https://search.app/LfiPKFAUAmoRiBU7A>
- Wikipedia. (2005, October 6). *Finance*. Retrieved from <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Finance>

ឧបសម្ព័ន្ធ

**BUILDING SOCIETY
OF OPPORTUNITIES
FOR A BRIGHTER LIVING**

ANNUAL REPORT 2023
CARABAO GROUP PUBLIC COMPANY LIMITED

Carabao Company

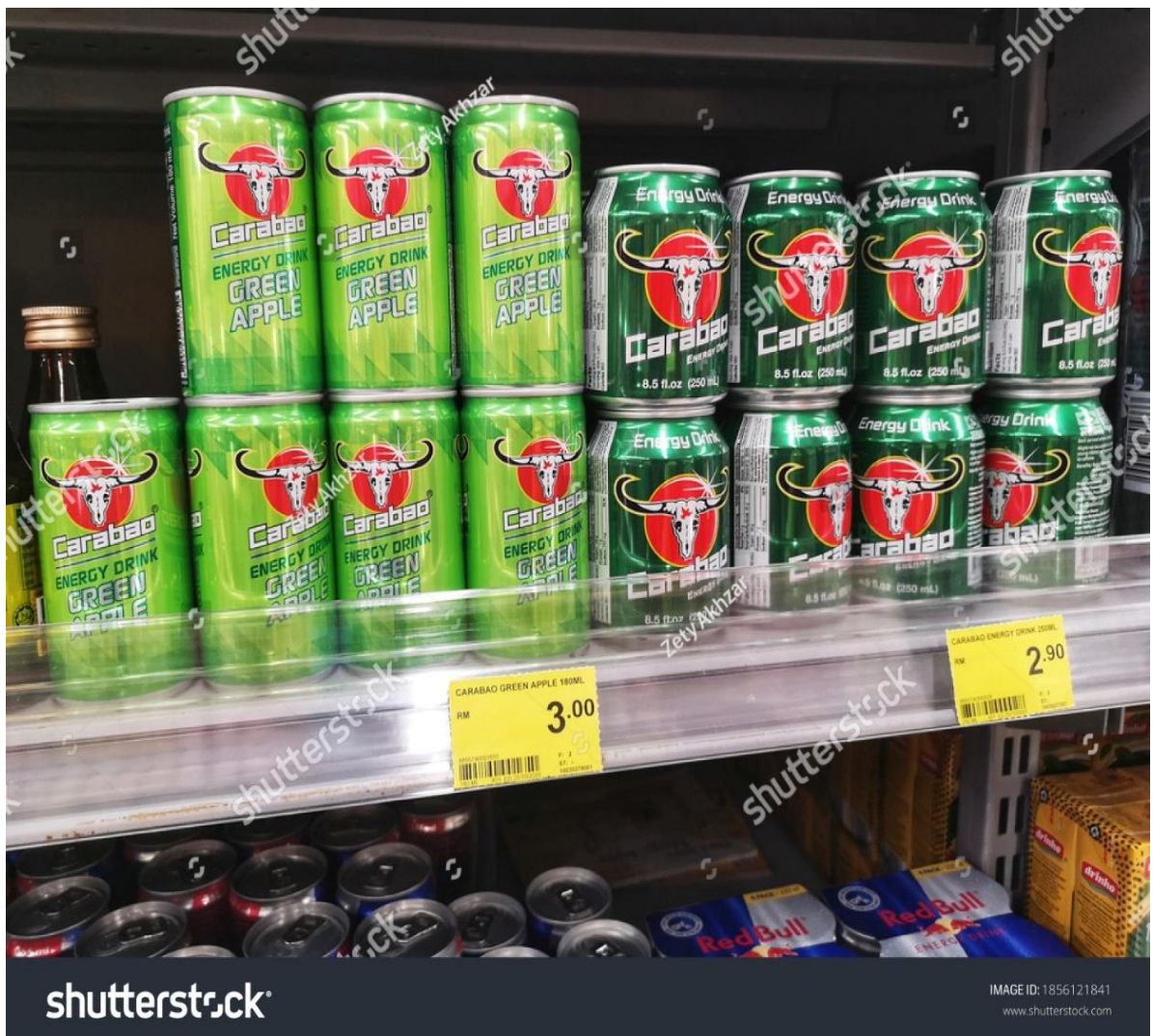
រោងចក្ររបស់កេសជួះខាវ៉ាបារ

ដំណើរការផលិតរបស់ក្រុមហ៊ុនខាវ៉ាបារ

ផលិតផលដែលបានដាក់លក់នៅលើទីផ្សារ

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា VANDA INSTITUTE

ភាគ១

Intermediate Accounting

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងដោយ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

បោះពុម្ពលើកទី១០ (២០១៨)

សម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទៃក្នុង

Balance Sheet of Carabao
2022-2023

Unit: Thousand Baht	Ended December 31,	
	2023	2022
Assets		
Current Assets		
Cash and cash equivalents	1,183,953	936,053
Current investments	0	0
Trade and other receivable	2,191,956	2,533,360
Inventories	2,295,268	2,717,712
Other current assets	130,945	159,980
Total current assets	5,802,122	6,347,105
Non-current assets		
Investment in associate	64,455	55,959
Other non-current financial assets	14,700	7,500
Investment properties	93,638	98,140
Property, plant and equipment	12,375,791	12,228,708
Right-of-use assets	499,165	622,845
Goodwill	534,110	507,192
Intangible assets	94,574	105,014
Deferred tax assets	54,689	54,646
Other non-current assets	10,258	11,818
Total non-current assets	13,741,380	13,691,822
Total assets	19,543,502	20,038,927
Liabilities and shareholder's equity		
Current liabilities		

Long-term loans from financial institutions, net of current portion	1,286,250	555,450
Lease liabilities, net of current portion	420,758	526,207
Debentures, net of current portion	2,040,158	0
Provision for long-term employee benefits	189,347	192,998
Deferred tax liabilities	0	0
Deposits received for rental	11,164	12,107
Total non-current liabilities	3,947,677	1,286,762
Total liabilities	8,231,012	9,473,892
Shareholder's equity		
Share capital		
Registered	1,000,000	1,000,000
Issued and fully paid up	1,000,000	1,000,000
Share premium	3,962,980	3,962,980
Surplus on business combination under common control	323,216	323,216
Surplus on changes in percentage of shareholding in local subsidiaries	108,959	108,959
Surplus on changes in percentage of shareholding in overseas subsidiaries	(653,182)	(653,182)
Retained earnings		
Appropriated-statutory reserve	100,000	100,000
Unappropriated	6,723,617	5,955,409
Other components of shareholder's equity	(74,802)	(114,822)
Equity attributable to owners of the company	11,490,788	10,682,560
Non-controlling interests of the subsidiary	(178,298)	(117,525)
Total shareholder's equity	11,312,490	10,565,035
Total liabilities and shareholder's equity	19,543,502	20,038,927

Income Statement of Carabao
2022-2023

Unit: Thousand Baht	For the year ended December 31	
	2023	2022
Profit or loss		
Revenues		
Revenues from sales	18,853,095	19,215,093
Other income	187,810	238,730
Total revenues	19,040,905	19,453,823
Expenses		
Cost of sales	13,973,683	13,582,019
Selling and distribution expenses	1,870,459	2,099,506
Administrative expenses	789,704	978,735
Other expenses	0	0
Total expenses	16,633,846	16,660,260
Profit before finance cost and income tax expenses	2,407,059	2,793,563
Finance income	4,801	985
Finance cost	-183,211	-115,092
Share of profit from investment in associate	8,496	4,559
Profit before income tax expenses	2,237,145	2,684,015
Income tax expenses	-336,835	-432,823
Profit for the year	1,900,310	2,251,192
Profit attribution to		
Equity holders of the company	1,924,235	2,286,198
Non-controlling interest of the subsidiaries	-23,925	-35,006
Profit for the year	1,900,310	2,251,192
Basic earnings per share		
Profit attributable to equity holders of the company	1.92	2.29
Weighted average number of ordinary shares (share)	1,000,000	1,000,000